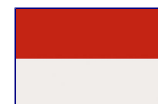

Souhrnná teritoriální informace Indonésie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Jakartě ke dni 25.03.2010

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

Republic of Indonesia (Republik Indonesia), Indonéská republika

1.2. Rozloha

1,905 mil. km² pevnina, 1,812 mil. km² země, 93 mil. km² vodní plocha (17.508 ostrovů)

2.830 km pozemní hranice

54.716 km námořní hranice

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

240,3 mil. (Světová banka, odhad prosinec 2009)

hustota zalidnění 100 obyv./km² (Jáva 1.000 obyv./km²)

podíl ekonomicky činného obyvatelstva 67 %

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

1,1 % (Světová banka, odhad prosinec 2009)

1.5. Národnostní složení

nejpočetnější původní etnika: Javánci (40,6 %), Sundánci (15 %), Madurijci (3,3 %), Minangkabauové (2,7 %), Betawijci (2,4 %), Buginijsi (2,4 %), Batakové (2 %), Balijsi (1,7 %)

nejpočetnější imigrovaná etnika: Číňané (5 mil.), Arabové, Indové

1.6. Náboženské složení

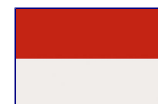
muslimové (86,1 %), protestanti (5,7 %), katolíci (3 %), hinduisté (1,8 %) a buddhisté (1 %)

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

Úředním jazykem je indonéština (Bahasa Indonesia), jejíž základ tvoří malajština doplněná a upravená místními jazyky a dialekty. Vedle ní jsou používány místní jazyky (jávština, sundánština, atd.). Jazykem zahraničního obchodu je angličtina.

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

Indonésie se skládá z 33 provincií (vč. zvláštních provincií Yogyakarta, Aceh, Západní Papua a samostatného okresu Jakarta). V čele provincie stojí guvernér volený plebiscitem na 5 let. Od ledna 2001

vzniklo 357 regentství (regencies), která by se měla postupně stát základní administrativní jednotkou decentralizované Indonésie.

- hlavní město: Jakarta, 11 mil. obyvatel
- další velká města: Surabaya 4,5 mil., Bandung 3,2 mil., Medan 1,7 mil.

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

indonéska rupie (1 USD = 9.200 IDR – 15.3.2010)

(v omezené míře je možné platit v USD, ve vybraných hotelech, cestovních kancelářích, soukromých obchodech s elektronikou se smluvními cenami apod.)

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

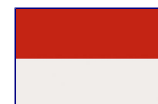
r. 2010:

1.1.	Nový rok
14.2.	Čínský Nový rok
26.2.	Narození proroka Mohameda
16.3.	Nový rok Hindu
2.4.	Velký pátek
13.5.	Nanebevzetí Ježíše Krista
28.5.	Den osvětlení Buddhy
10.7.	Nanebevzetí proroka Mohameda
17.8.	Den nezávislosti (st. sv.)
10.8. - 9.9.	Postní měsíc Ramadán
10. - 11.9.	Hari Idul Fitri
17.11.	Den oběti Idul Adha
7.12.	Islámský Nový rok
25.12.	Narození Ježíše Krista

Obvyklá pracovní doba je od 7 – 8 hod do 16 – 17 hod. Na venkově začíná pracovní den dokonce ještě dříve, ale o to dříve končí. Prodejní doba bývá od 10:00 hod do 21:00 hod. O víkendech bývá o soukromých obchodů kratší, supermarkety a shopping centra mají otevřeno 7 dní v týdnu.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Vzhledem k tropickému klimatu dovoluje společenská etiketa mužům odkládat saka a pohybovat se pouze v košili a kravatě. Řada zvyklostí má původ v islámu. Není obvyklé při setkáních pít alkohol a den se dělí do několika částí mezi modlitby. Ráno kolem šesté hodiny začínají ranní modlitby. Indonésané už v té době musí být umytí a oblečení, proto pro ně začíná den již v brzkých ranních hodinách. Další modlitby probíhají v poledne po dvanácté hodině a mezi třetí a čtvrtou hodinou odpolední. V té době muslimové přerušují práci.

Indonésané jsou zvyklí o cenách smlouvat. Cena bývá smluvní většinou v případech, kdy není uvedena.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Síť nejlepších soukromých nemocnic a poliklinik má dobrou úroveň a je velmi dobře technicky vybavena. Veškeré lékařské výkony jsou poskytovány na komerčním základě, platba je okamžitá, v hotovosti či kreditní kartou. Státní zdravotnictví má nízkou úroveň.

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

S účinností od 28. května 2007 mohou držitelé platných cestovních dokladů České republiky obdržet na některých vybraných mezinárodních hraničních přechodech Indonéské republiky **tzv. příletová víza ("Visa on Arrival") na 30 dnů. Vízum lze prodloužit.**

Náležitosti:

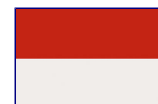
1. platnost cestovního dokladu minimálně 6 měsíců od data vstupu na území Indonéské republiky;
2. poplatek za pobytové vízum na 30 dnů ve výši 25,- USD;
3. zpáteční letenka/loďní lístek.

Mezinárodní letecké hraniční přechody:

- Bandung (Jáva) - letiště Husein Sastranegara
- Jakarta (Jáva) - letiště Soekarno Hatta a Halim Perdanakusuma
- Semarang (Jáva) - letiště Ahmad Yani
- Surabaya (Jáva) - letiště Juanda
- Surakarta / Solo (Jáva) - letiště Adisumarmo
- Yogyakarta (Jáva) - letiště Adisucipto
- Banda Aceh (Sumatra) - letiště Sultan Iskandar Muda
- Batam (Sumatra - ostrovy Riau) - letiště Hang Nadim
- Medan (Sumatra) - letiště Polonia
- Padang (Sumatra) - letiště Tabin
- Palembang (Sumatra) - letiště Sultan Mahmud Badaruddin II
- Pekanbaru (Sumatra) - letiště Sultan Syarif Kasim II
- Balikpapan (Kalimantan) - letiště Sepinggan
- Pontianak (Kalimantan) - letiště Supadio
- Makassar (Sulawesi) - letiště Hasanuddin
- Manado (Sulawesi) - letiště Sam Ratulangi
- Denpasar (Bali) - letiště Ngurah Rai
- Mataram (Lombok) - letiště Selaparang
- Kupang (západní Timor) - letiště El Tari

Mezinárodní námořní přístavy:

- Jakarta (Jáva) - přístav Tanjung Priok
- Semarang (Jáva) - přístav Tanjung Mas
- Batam (Sumatra - ostrovy Riau) - přístavy Sekupang, Citra Tritunas, Nongsa, Marina Teluk Senimba a Batam Centre
- Belawan (Sumatra) - přístav Belawan
- Dumai (Sumatra - ostrovy Riau) - přístav Yos Sudarso
- Padang (Sumatra) - přístav Teluk Bayur

- Sibolga (Sumatra) - přístav Sibolga
- Tanjung Balai Karimun (Sumatra - ostrovy Riau) - přístav Tanjung Balai Karimun
- Tanjung Pinang (Sumatra - ostrovy Riau) - přístav Sri Bintan Pura
- Tanjung Uban (Sumatra - ostrovy Riau) - přístavy Bandar Bintan Telani Lagoi a Bandar Sri Udana Lobam
- Bitung (Sulawesi) - přístav Bitung
- Makassar (Sulawesi) - přístav Soekarno-Hatta
- Pare-Pare (Sulawesi) - přístav Pare-Pare
- Badung (Bali) - přístav Benoa
- Karangasem (Bali) - přístav Padang Bai
- Maumere (Flores) - přístav Maumere
- Kupang (západní Timor) - přístav Tenau
- Jayapura (Papua) - přístav Jayapura

Upozorňujeme, že získání tzv. „visa on arrival“ může být problematické na mezinárodním letišti v Banda Aceh. Jejich vydávání je doposud předmětem jednání mezi centrální vládou v Jakartě a regionální vládou provincie Aceh. Obvyklým řešením osob cestujících do Aceh ze zahraničí je vstup do Indonésie přes letiště v Medanu.

Držitelé platných cestovních dokladů České republiky, kteří hodlají pobývat na území Indonéské republiky **déle než 60 dnů**, musí požádat o udělení příslušného typu víza **na velvyslanectví Indonéské republiky v Praze**. Povolení k dlouhodobým pobytům podnikatelů, registraci firem a zástupců v Indonésii zařizují zprostředkovatelské kanceláře. Učtované částky jsou sice značně vysoké, ale cizinec se pouze obtížně orientuje v byrokratické spleti místních úřadů a stává se obětí všudypřítomné korupce. Nižší indonéští úředníci navíc hovoří pouze indonésky. Povolení k pobytu je nutné každý rok obnovovat.

Na indonéských letištích je při odletu vybírána letištní daň, tzv. **„Departure Tax“**. Výše poplatku se pohybuje ve výši 30.000 – 80.000 IDR u vnitrostátních letů a 150.000 IDR u mezinárodních letů. Poplatek je splatný výhradně v rupiích a cestující je povinen jej uhradit při odbavení na přepážce.

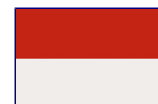
1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Jak potvrdili poslední výbuchy v hotelích Marriott a Ritz-Carlton v Jakartě v červenci 2009, je hrozba teroristických akcí pro Indonésii nadále aktuální. Indonésie patří mezi země, kde se sdružují radikální islámské organizace a skupiny, některé z nich jsou paramilitárně organizovány a vyvíjejí bojovou činnost. Stejně tak Indonésie figuruje na seznamu zemí, kde se mohou potenciálně ukrývat členové mezinárodních teroristických organizací, včetně organizace Al-Káida. Doporučuje se věnovat maximální pozornost otázce osobní bezpečnosti, průběžně se informovat o aktuální situaci v zemi, včetně otázky rizika, spojeného s aktivitami teroristických a radikálních skupin. Zvýšené riziko je v průběhu náboženských svátků, zvláště během postního měsíce Ramadánu, kdy mohou radikální militantní skupiny provádět zastráující akce.

V návaznosti na pokračující ozbrojený konflikt na jihu Filipín je třeba věnovat pozornost tomu, že teroristická skupina Abu Sayyafa se uchyluje k praktikám únosů zahraničních turistů **v jihozápadní oblasti Filipín v těsné blízkosti hranic s Indonésií**. Tato skutečnost je zdrojem potenciálního bezpečnostního rizika pro zahraniční návštěvníky těch oblastí Indonésie, které se nacházejí v blízkosti rizikového území Filipín, např. oblastí v provincii Severní Sulawesi a zejména území přiléhajících ostrovů.

Situace v oblasti **provincie Moluky** (zejména v Ambonu) a **Severní Moluky** je z bezpečnostního hlediska nadále nestabilní.

Situace v **oblasti Aceh na severu Sumatry** není stále zcela stabilní. V roce 2005 zahájila indonéská vláda a separatistické hnutí GAM mírový proces, který vedl k ukončení vojenských operací a přiznání rozsáhlé autonomie této provincii. I přesto je třeba věnovat pozornost otázce osobní bezpečnosti a informovat se o aktuálních bezpečnostních rizicích v případě cest do Aceh.

V oblasti **Západní Papua** pokračují sporadické útoky ozbrojených separatistických skupin proti úřadům centrální vlády a jednotkám indonéské armády. Do celé provincie je umožněn vstup pouze na speciální povolení. Návštěva oblasti se doporučuje pouze velmi zkušeným cestovatelům v organizovaných skupinách. Je rovněž nutné si předem zajistit prostředky k evakuaci pro případ úrazu, systém záchranné služby v oblasti neexistuje a i armáda disponuje pouze omezenými kapacitami.

V případě cest do oblasti **Západního Timoru** se nedoporučuje cestovat mimo správní středisko Kupang.

Návštěvníkům ostrova **Lombok**, kteří hodlají provozovat vysokohorskou turistiku v okolí sopky Mont Rinjani se doporučuje využívat k tomuto účelu pouze registrované průvodce. Na Lomboku působí skupiny, které se zaměřují na loupežné přepadávání zahraničních návštěvníků. Cestovatelům se doporučuje ubytování pouze v hotelech. Časté jsou případy, kdy je turista ubytovaný u místních obyvatel v noci okraden o veškeré cennosti.

Na **ostrově Bali** dochází k častému okrádání nepozorných turistů při výměně peněz v malých improvizovaných směnárnách a dále k drobným kapesním krádežím, násilná loupežná přepadení jsou spíše výjimkou. Majetkovou trestnou činnost tohoto rozsahu policie prakticky nevyšetřuje, pouze sepíše protokol a tím případ uzavře.

Vzhledem k vysokému stupni vulkanické aktivity a reálnému riziku erupce sopky Merapi, která se nachází cca 30 km severně od města Yogyakarta, se při cestách do uvedené oblasti doporučuje věnovat maximální pozornost zjištění informací o aktuálním stavu.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Velvyslanectví České republiky

The Embassy of the Czech Republic (Kedutaan Besar Republik Ceko)

Jalan Gereja Theresia 20, Menteng, Jakarta 10350

Tel: +62-21-3904075-7

Fax: +62-21-3904078

Konzulární pohotovost tel: +62-816-1820894

E-mail: jakarta@embassy.mzv.cz, obchodní oddělení: commerce_jakarta@mzv.cz

Website: <http://www.mzv.cz/jakarta>

Velvyslanec je akreditován též v Singapuru, Sultanátu Brunej a na Timoru -Leste.

Honorární konzulát České republiky Bali s působností provincie Bali a Nusa Tenggara Barat

Honorární konzul Mr. Graham James

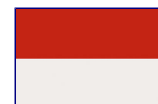
Jalan Pengembak 17,

Sanur, Bali, Indonesia

Tel: +62-361-286465

Fax: +62-361-286408

E-mail: bali@honorary.mzv.cz

Honorární konzulát České republiky Surabaya s působností provincie Východní Jáva, Střední Jáva a Zvláštní provincie Yogyakarta

Honorární konzul Mr. Hermawan Kartajaya

Raya Darmo Square R-8

Jl. Raya Darmo 54-56

Surabaya 60264, Indonesia

Tel: +62-31-5621834

Fax: +62-31-5621835

E-mail: consul@czechsby.com

Honorární konzulát České republiky Makassar s působností provincie Jižní Sulawesi, Střední Sulawesi, Severní Sulawesi, Jihovýchodní Sulawesi, Východní Nusa Tenggara (ostrovy Sumba, Flores, Západní Timor), Moluku a Severní Moluku

Honorární konzul Mr. Alwi Hamu

Jl. Hertasning Raya No. 54

Makassar 90231, South Sulawesi, Indonesia

Tel: +62-411-861798

Fax: +62-411-441224

E-mail: makassar@honorary.mzv.cz

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

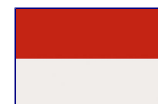
V Indonésii není v současnosti zastoupena žádná česká instituce.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Nemocnice – záchranka	tel: 118, 119
MMC Hospital, Rasuna Said, Jakarta	tel: 021-5273473
SOS Hospital. Pondok Indah, Jakarta	tel: 021-7506001
Medikaloka Hospital, Rasuna Said, Jakarta	tel: 021-5261118
Policie	tel: 110
Hasiči	tel: 113

1.18. Internetové informační zdroje

MZV Indonésie www.deplu.go.id

Státní tisková kancelář www.antara.co.id

ZÚ USA www.usembassyjakarta.org

ASEAN www.aseansec.org

1.19. Adresy významných institucí

Indonéská obchodní a průmyslová komora

KADIN - Indonesian Chamber of Commerce & Industry
Menara KADIN Indonesia 29th Floor
Jl. H.R.Rasuna Said X-5 Kav 2-3
Jakarta 12950
tel.: +62-21-5274484-86
fax: +62-21-5274486
e-mail: infokadin@kadin-id.or.id
<http://www.kadin.net.id>

NAFED - National Agency for Export Development

Dharma Niaga Building 5th Floor
Jakarta 10160
Tel.: +62-21-344 8164
Fax: +62-21-385 8850
e-mail: nafed@nafed.go.id
<http://www.nafed.go.id>

National Coordination Board for Investment

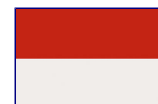
Gedung BKPM
Jl. Jend. Gatot Subroto No. 44
Jakarta 12190
Tel. +62-21-525 2008-520 4165
Fax. +62-21-522 7609
<http://www.bkpm.go.id>

Asociace indonéských importérů

GINSI (Gabungan Importir Nasional Seluruh Indonesia)
National Importers Association
Oil Center Building 1st Floor
Jakarta 10350
Tel. +62-21-398 37 395 - 97
Fax. +62-21-398 37 394

Asociace indonéských vývozních podniků

GPEI (Gabungan Perusahaan Ekspor Indonesia)
Indonesian Exporter Association
Oil Center Building 1st Floor
Jakarta 10350
Tel.: +62-21-398 37 395 - 97
Fax: +62-21-398 37 394

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Historický přehled

Politický režim, který byl nastolen po vyhlášení nezávislosti v r. 1945 prezidentem Sukarnem, trval do září 1965, kdy armáda v čele s generálem Suhartem potlačila pokus o komunistický převrat a ujala se moci ve vládě tzv. Nového pořádku. Došlo k rozpuštění všech politických stran. Jejich činnost byla obnovena až v r. 1971.

Po pádu režimu prezidenta Suharta v květnu 1998 se novým prezidentem stal B. J. Habibie, který se zavázal obnovit pluralitní politický systém západního stylu. Došlo k zakládání nových politických stran, byla uvolněna cenzura HSP a vláda se zaručila dodržovat základní lidská práva. Habibie však nedokázal vyvést zemi z celkové krize. Ve svobodných volbách v říjnu 1999 byl novým prezidentem zvolen Abdurrahman Wahid. Ten byl v červenci 2001 odvolán mimořádným zasedáním parlamentu a nahrazen dosavadní viceprezidentkou Megawati Sukarnoputriovou.

V r. 2004 v zemi proběhly parlamentní a první přímé prezidentské volby. Tyto volby byly demokratické a proběhly bez násilností. V parlamentních volbách zvítězila strana Golkar, která porazila doposud nejsilnější stranu PDI-P prezidentky Sukarnoputriové. Ve druhém kole prezidentských voleb v září 2004 zvítězili prezident Susilo Bambang Yudhoyono (Demokratická strana) a viceprezident Jusuf Kalla (Golkar).

V dubnu 2009 se konaly parlamentní volby, v nichž přesvědčivě zvítězila Demokratická strana prezidenta S.B. Yudhoyono, propadla naopak doposud nejsilnější strana Golkar, která se umístila na třetím místě. Na druhém místě se umístila opoziční PDI-P.

V červenci 2009 obhájil v prezidentských volbách S. B. Yudhoyono prezidentský post a byl zvolen suverénně v prvním kole společně s kandidátem na viceprezidenta, kterým se stal bývalý guvernér centrální banky Boediono, na dalších pět let. S velkým odstupem se umístili zbylí kandidáti dosavadní viceprezident Jusuf Kalla (Golkar) a bývalá prezidentka Megawati Sukarnoputriová (PDI-P)

Současná situace

Přestože dne 3. 3. t.r. dolní parlamentní komora (včetně koaličních vládních poslanců) prohlašovala odpovědnost viceprezidenta (bývalého guvernéra Centrální banky) Boediono a ministryně financí Sri Mulyani za kontroverzní pomoc Bank Century v r. 2008, zůstává vláda, která byla prezidentem S. B. Yudhoyono jmenována dne 21. 10. 2009, v nezměněné podobě. Vláda se skládá z 37 osob - z nichž 10 zasedalo již v předchozí vládě. V kabinetu je celkem 17 odborníků, zbytek jsou zástupci politických stran (Demokratická strana – 6, PKS – 4, Golkar – 3, PAN – 3, PKB – 2, PPP – 2). S ohledem na rozdělení pohlaví je ve vládě 32 mužů a 5 žen.

Nejdůležitější politické strany

V zemi působí dvě velké nacionálně orientované sekulární strany, Golkar a Indonéská demokratická strana boje (PDI-P), a menší Demokratická strana, jejíž čestným předsedou je prezident S. B. Yudhoyono, a která se stala vítězem posledních parlamentních voleb v dubnu 2009. Ostatní důležité politické strany jsou menší a většina z nich má islámskou orientaci.

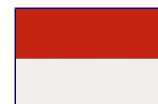
Největší politické strany:

a/ Demokratická strana (Partai Demokrat)

liberální sekulární strana, čestným předsedou je prezident S. B. Yudhoyono

b/ GOLKAR (Golongan Karya)

de facto politická strana a organizace zaměstnanců státního aparátu, příslušníků ozbrojených sil, studentů a části pracujících (předseda viceprezident Jusuf Kalla),

c/ PDI-P - Indonéska demokratická strana boje (Partai Demokrasi Indonesia Perjuangan)

sdužuje nacionalistické a křesťanské strany (předsedkyně Megawati Sukarnoputriová),

d/ PPP - Strana jednoty a rozvoje (Partai Persatuan Pembangunan)

sdužuje 4 bývalé muslimské strany,

e/ PKB - Strana národní obrody (Partai Kebangkitan Bangsa)

podporovaná širokými vrstvami umírněného muslimského obyvatelstva. Program strany a jednotliví představitelé přijatelní i pro nemuslimskou část indonéské populace,

f/ PAN - Strana národního mandátu (Partai Amanat Nasional)

sdužující muslimskou inteligenci a mající vliv především ve velkých městech. Pro venkovské obyvatelstvo příliš vzdálená.

Všechna politická hnutí a strany mají svůj program, který musí být v souladu s Ústavou z r. 1945 a státní ideologií Pancasila, jejíž principy jsou v Ústavě zakotveny. Po liberalizaci politického systému v r. 1998 vzniklo přibližně 100 nových politických stran, řada z nich však ještě před volbami v červnu 1999 zanikla. Programy jednotlivých stran jsou si velice blízké a jejich hlavním společným rysem je boj za sociální spravedlnost, boj proti korupci a nepotismu, potlačení vlivu velkých monopolů a vytváření nových pracovních příležitostí. Strany prohlašují, že se i nadále budou řídit ideologií Pancasila, jejímiž hlavními 5 principy jsou:

a/ víra v jediného Boha,

b/ civilizovaná a spravedlivá společnost,

c/ jednota a územní celistvost země,

d/ demokracie, prováděná prostřednictvím sborů lidových zástupců,

e/ sociální spravedlnost pro všechny.

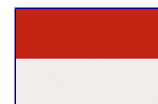
Zahraníční politika

Zahraníčněpolitické priority vlády vycházejí z doktríny „aktivní a nezávislé zahraniční politiky“. Základní myšlenkou je stabilita země v regionu JVA, východní Asie i světa. K prioritám diplomacie současné vlády náleží obhajoba národních zájmů prostřednictvím mechanismů k udržování celosvětového míru a bezpečnosti, udržování jednoty státu proti hrozbám separatismu a budování regionální spolupráce. K hlavním nástrojům, které jsou národní diplomacií deklarovány k prosazování těchto principů, náleží zdůrazňování demokratických hodnot při současném dodržování hodnot umírněného islámu.

Prioritní regionální orientací země je upevňování postavení v budoucím společenství ASEAN. V lednu 2007 ASEAN odsouhlasil svou přeměnu na Společenství ASEAN do r. 2015 a započal práce na Chartě ASEAN. Charta nabyla účinnosti v prosinci 2008. Tímto byl ASEAN úspěšně přetvořen do podoby právní osoby s vnitřní strukturou a orgány. Dlouhodobým cílem ASEAN je stát se efektivnější organizací schopnou přijímat výzvy současné globalizace.

Indonésie je rovněž aktivním účastníkem regionálního bezpečnostního dialogu ARF. Zúčastňuje se asijsko-evropských setkání ASEM, zapojuje se aktivně do činnosti sdružení APEC a podporuje myšlenku vytvoření zóny volného obchodu do r. 2010 pro rozvinuté země a do r. 2020 pro méně rozvinuté ekonomiky. Iniciativně vystupuje v rámci HNZ. Jako členská země ASEAN se stala rovněž členem EAS ustaveného v prosinci 2005. Mezi prioritami zahraniční politiky je dále spolupráce s OIC a G-77.

Politika Indonésie za hranicemi regionálního geopolitického prostoru usiluje o bezproblémové vztahy a mezinárodní kredit z pohledu západních mocností (EU, USA, Austrálie) a dále o rozvoj vztahů s akcentem na ekonomickou spolupráci s dalšími regiony. Islámský svět a rozvojové země náleží do přirozené sféry

zájmu. S těmito zeměmi sdílí mnoho společných problémů a hodnot a proto usiluje o upevňování vztahů a koordinaci postupů ve sféře odpovědí na globální světové výzvy.

Vztahy s EU

Vztahy EU – Indonésie vykazují v posledních letech zlepšující se tendenci. Indonésie jako čtvrtá nejlidnatější země světa a současně země s největším počtem obyvatelstva muslimského vyznání hraji v mezinárodních vztazích důležitou roli. Indonésie rovněž svým příkladem prokázala, že demokracie a islám mohou harmonicky koexistovat, což mezinárodní společenství vysoce oceňuje.

V listopadu 2007 bylo podepsáno MoU ES - Indonésie (Multi-Annual Indicative Programme) na období let 2007 – 2010, jehož hlavním cílem je poskytování rozvojové pomoci při podpoře vládního programu na odstraňování chudoby v kontextu udržitelného rozvoje a Millennium Development Goals. Finanční pomoc ve výši 248 mil. Euro prioritně směřuje do oblasti základního vzdělávání (198 mil. Euro), ekonomického rozvoje, včetně obchodu a investic (30 mil. Euro) a vymahatelnosti práva a reformy soudního systému (20 mil. Euro).

Z pohledu Indonésie je spolupráce s EU výhodná, a to především z hlediska podpory demokracie, rozvojové spolupráce, obchodu a investic a boje proti mezinárodnímu terorismu.

Nejproblematictějším obdobím vzájemných vztahů byla platnost technického rozhodnutí Evropské komise o zákazu letů pro všechny indonéské letecké společnosti do vzdušného prostoru EU, a to z důvodu nedostatečné úrovně bezpečnostních standardů letového provozu. Zákaz letů, tzv. air restriction, byl v platnosti od července 2007 do července 2009, kdy Evropská komise zákaz letů modifikovala zatím pro 4 indonéské letecké společnosti.

V listopadu 2009 došlo k podpisu již 2 roky připravené smlouvy o přátelství a spolupráci (Framework Agreement on Comprehensive Partnership and Cooperation EU – Indonésie, tzv. PCA). I když samotná ratifikace PCA může trvat několik let (některé odhady mluví o r. 2013), samotný podpis dohody umožňuje ustanovení a následné pravidelné zasedání pracovních skupin.

PCA sice nezavazuje k žádným konkrétním opatřením v obchodně-ekonomické oblasti, např. liberalizaci zahraničního obchodu, představuje ovšem framework pro počátek spolupráce na vysoké úrovni prostřednictvím sektorových výborů. Jedním z těchto výborů bude i Pracovní skupina pro obchod a investice. Problematika vzájemného uznávání technických standardů a příprava dohody o spolupráci celních správ představují primární agendu pro tuto pracovní skupinu v nejbližší budoucnosti.

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

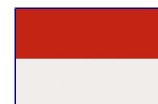
Hlavou státu je prezident, který je současně předsedou vlády. Prezident má přímou legislativní pravomoc a pravomoc jmenovat vládu.

Historický přehled

Prvním indonéským prezidentem byl Sukarno (1945 – 1965), poté Soeharto (1965 – 1998). Po jeho vynucené rezignaci se funkce prezidenta ujal dosavadní viceprezident B. J. Habibie. Poté byl prezidentem zvolen muslimský duchovní vůdce A. Wahid, alias Gus Dur (1999 – 2001). Po jeho předčasném odvolání z funkce parlamentem byla na jeho místo zvolena Megawati Soekarnoputri (2001 – 2004). Od r. 2004 je prezident volen přímým hlasováním. V letech 2004 – 2009 vedli exekutivu prezident Susilo Bambang Yudhoyono (Demokratická strana) a viceprezident Jusuf Kalla (Golkar).

Současná hlava státu

Dne 8. 7. 2009 se v Indonésii uskutečnily přímé prezidentské volby, v kterých přesvědčivě zvítězil stávající prezident Susilo Bambang Yudhoyono, jenž ve volbách kandidoval společně s guvernérem indonéské centrální banky Boediono na funkci viceprezidenta.

2.3. Složení vlády

Vláda má 33 členů. Kromě prezidenta a viceprezidenta, kteří vykonávají rovněž funkci premiéra a vicepremiéra, jí tvoří 3 ministři-koordinátoři, 19 ministrů a 11 státních ministrů.

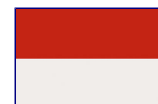
Členové indonéské vlády pro období 2009 – 2014:

Koordinační ministři

1. pro politické, právní a bezpečnostní otázky	Djoko Suyanto (O)
2. pro obecný rozvoj	Agung Laksono (Golkar)
3. pro ekonomiku	M. Hatta Radjasa (PAN)

Ministři s portfoliem

Ministr zahraničních věcí	Marty Muliana Natalegawa (O)
Ministryně financí	Sri Mulyani (O)
Ministr průmyslu	M.S.Hidayat (Golkar)
Ministryně obchodu	Mari Elka Pangestu (O)
Ministr obrany	Purnomo Yusgiantoro (O)
Ministr dopravy	Fredy Numberi (DP)
Ministr vnitra	Gamawan Fauzi (O)
Ministr školství	Mohammed Nuh (O)
Ministr práce a sociálních věcí	Salim Seraf Al Kufriu (PKS)
Ministr spravedlnosti a pro lidská práva	Patrialis Kabar (PAN)
Ministryně zdravotnictví	Endang R. Sedyaningsih (O)
Ministr energetiky a přírodních zdrojů	Darwin Z. Saleh (DP)
Ministr zemědělství	Suswono (PKS)
Ministr lesnictví	Zulkifli Hasan (PAN)
Ministr námořnictví a rybářství	Fadel Muhammad (Golkar)
Ministr lidských zdrojů a migrace	Muhaimin Iskandar (PKB)
Ministr veřejných prací	Djoko Kirmanto (O)
Ministr pro náboženské otázky	Suryadharma Ali (PPP)
Ministr kultury a cestovního ruchu	Jero Wacik (DP)
Ministr komunikací a informatiky	Tifatul Sembiring (PKS)
Státní ministr pro státní podniky	Mustafa Abubakar (O)

Státní ministr mládeže a sportu

Andi Mallarangeng (DP)

Státní ministryně pro veřejné bydlení

Suharso Manoarfa (PPP)

Státní ministři

Státní tajemník

Sudi Silalahi (O)

Státní ministr výzkum a technologií

Suharna Surapranata (PKS)

Státní ministr družstev a malého a středního podnikání

Syarifuddin Hasan (DP)

Státní ministr životního prostředí

Gusti M. Hatta (O)

Státní ministryně pro posílení žen

Linda A. Gumelar (O)

Státní ministr administrativních reforem

E. E. Mangindaan (DP)

Státní ministr pro znevýhodněné regiony

Ahmad Helmi Faisal Zaini (PKB)

Státní ministryně národního rozvojového plánování

Armida Alisjahbana (O)

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Členství země v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

OSN, UNESCO, UNCTAD, UNIDO, UNDP, UNICEF, UNFPA, UNIO, UNDRO, UNCHR, UNPROFOR, WHO, WMO, FAO, ILO, ICAO, WFP, ITU, IAEA, IATA, ESCAP, IDA, IMF, IFC, WTO, ASEAN, ARF, AFTA, APEC, HNZ, OPEC, OIK, ASEM, CGI, WB, ADB, IDB, IBRD.

OECD

Indonésie společně s Brazílií, Čínou, Indií, a Jižní Afrikou podepsala v r. 2007 s OECD dohodu o posílení spolupráci Enhancement Engagement 5 (používá se pracovní název EE5).

V současnosti je Indonésie v rámci EE5 zapojena do práce OECD Competition Committee. Místní vláda spolufinancuje několik projektů, projektových studií a sympózií v této oblasti. Dalšími konkrétními oblastmi, do kterých projevila Indonésie zájem se zapojit jsou Investment Committee a Anti Corruption Committee.

ASEAN a AFTA

Z hlediska regionální spolupráce je pro Indonésii nejdůležitější členství v ASEAN (Association of Southeast Asian Nations). V lednu 2007 ASEAN odsouhlasil svou přeměnu na Společenství ASEAN do r. 2015 a započal práce na Chartě ASEAN. Charta nabyla účinnosti v prosinci 2008. Tímto byl ASEAN úspěšně přetvořen do mezinárodní organizace s právní subjektivitou, vnitřní strukturou a orgány. Dlouhodobým cílem ASEAN je stát se efektivnější organizací schopnou přijímat výzvy současné globalizace.

V prosinci 2008 ministři obchodu členských států ASEAN podepsali tři obchodní dohody, které by měly snížit celní bariéry mezi jednotlivými zeměmi a podpořit investiční prostředí v rámci uskupení:

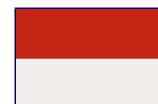
1. ASEAN Trade in Goods Agreement zahrnuje další snížení celních tarifů mezi členskými státy;
2. ASEAN Framework Agreement on Services si klade za cíl zvýšení efektivity a konkurence v sektorech letecké dopravy, zdravotnictví a turistiky;
3. ASEAN Comprehensive Investment Agreement zavádí kromě standardů pro investice forem napříč členskými státy rovněž kompenzace pro investory, kteří utrpí finanční ztráty v důsledku změny právního rámce v cílové zemi přijaté v rozporu s již uzavřenými dohodami.

Bezprostředním cílem iniciativy je vytvoření lepších podmínek pro zvládání následků a pozdější zotavení ze současné ekonomické krize, která v různé intenzitě dopadla na státy Jihovýchodní Asie. Střednědobým záměrem je usnadnit přechod k **Ekonomickému společenství ASEAN**, jedním ze tří pilířů budoucí institucionalizované podoby, jež by měl ASEAN dosáhnout do roku 2015.

Šest původních členů ASEAN (Brunej, Filipíny, Indonésie, Malajsie, Singapur a Thajsko) uzavřelo v r. 1992 dohodu o založení zóny volného obchodu AFTA (ASEAN Free Trade Area). Od 1.1.2002 byla AFTA uvedena do života. Obchody v rámci zóny volného obchodu členských zemí AFTA se realizují v preferenčním celním režimu. V r. 2008 se dalšími členy AFTA staly Vietnam, Laos a Myanmar, Kambodža se stane členem AFTA v r. 2010. Původních šest zemí se zavázalo odstranit veškerá cla do roku 2010 a noví členové do roku 2015.

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Účast Indonésie v mnohostranných smlouvách a dohodách vyplývá z jejího členství v jednotlivých mezinárodních organizacích.

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

Platné smlouvy

1. Dohoda mezi vládou Československé republiky a vládou Indonéské republiky o vědeckotechnické spolupráci

Jakarta, 31.05.1958

2. Dohoda o spolupráci ve vědě, školství a kultuře mezi Československou republikou a Indonéskou republikou

Jakarta, 31.05.1958

3. Smlouva o přátelství a spolupráci mezi Československou socialistickou republikou a Indonéskou republikou

Praha, 29.05.1961

4. Dohoda mezi Československou socialistickou republikou a Indonéskou republikou o platebních závazcích Indonésie a Protokol

Praha, 22.09.1967

5. Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Indonéské republiky o konsolidaci indonéských závazků z dluhů

Praha, 03.06.1971

6. Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Indonéské republiky o letecké dopravě

Praha, 10.05.1972

7. Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Indonéské republiky o změně přílohy k Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Indonéské republiky o letecké dopravě, sjednaná výměnou nót

Jakarta, 18.01.1986

8. Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Indonéské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a Protokol

Jakarta, 04.10.1994

9. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Indonéské republiky o sukcesi do dvoustranných smluv sjednaná výměnou nót

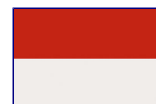
Jakarta, 28.04.1995

10. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Indonéské republiky o podpoře a ochraně investic

Praha, 17.09.1998

11. Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Indonéské republiky

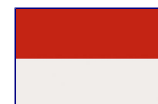
Jakarta, 12.11.2007

Podepsané smlouvy

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Indonéské republiky o spolupráci v oblasti obrany (dosud nevstoupila v platnost)

Jakarta, 21.11.2006

4. Ekonomická charakteristika země

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Současné globální ekonomické krizi čelí indonéska ekonomika více než dobře, a to hlavně díky reálným základům svého hospodářství. Růst ekonomiky pokračoval i v r. 2009, je dlouhodobě tažen domácí spotřebou, vládními výdaji do infrastruktury a je postaven na solidních a dlouhodobě udržitelných sektorech – zemědělství, telekomunikacích, službách a výrazně se rozvíjícím průmyslu zpracování nerostných surovin. Dalším pozitivním faktorem je velká poptávka místního trhu o velikosti 240 mil. obyvatel.

Z makroekonomického pohledu se indonéské vládě daří stabilizovat veřejné finance, deficit státního rozpočtu se pohybuje pod úrovní 2 % a díky tomu úspěšně klesá zadlužení země v poměru k HDP. Indonésie nicméně dlouhodobě neúspěšně bojuje s chudobou a nezaměstnaností, dosahující téměř 10 %. Za hlavní strukturální nedostatky indonéské ekonomiky a zároveň největší brzdu jejího růstu se všeobecně považuje přílišný protekcionismus, systém subvencování paliv, rigidní pracovní trh (který však nechrání nízkopříjmové zaměstnance) a absence plošného systému sociálního pojištění. Právě restriktivní opatření vůči zahraničnímu kapitálu, mezi něž patří např. omezení vlastnických podílů cizích firem, způsobují, že Indonésie má nejnižší podíl přímých zahraničních investic (FDI) vůči HDP v celé jihovýchodní Asii.

Současná ekonomická situace

Podle aktuálně zveřejněných údajů indonéska ekonomika ve 4. čtvrtletí 2009 vzrostla o nečekaných 5,4 %. Původně se čekal růst ekonomiky v intervalu 4,2 – 4,4 %, takto výrazný nárůst pozitivně překvapil indonéskou vládu i ekonomicky zaměřenou veřejnost v zemi. Díky tomuto výsledku dosáhla indonéska ekonomika za celý r. 2009 růstu o 4,5 %. Nominálně indonéska ekonomika v r. 2009 vyprodukovala objem zboží a služeb v hodnotě 5,6 triliónů rupií, tj. cca 520 mld. USD.

Růst ekonomiky byl primárně tažen domácí spotřebou, která se podílela na tvorbě HDP 60 %. Domácí spotřeba byla tažena nízkou inflací, která za celý r. 2009 dosáhla 2 % a zvyšující se důvěrou spotřebitelů v místní ekonomiku, ta roste nepřetržitě již od listopadu 2008.

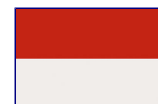
Z jednotlivých sektorů indonéské ekonomiky zaznamenaly v r. 2009 nejvyšší růst sektor dopravy – 15,5 % a sektor energetiky – 13,8 %. Nižší růst zaznamenaly sektory s nejvyšší zaměstnaností, když zemědělství vzrostlo o 4,1 %, průmyslová výroba o 2,1 % a služby o 1,1 %.

Podle aktuálně zveřejněných statistických údajů poklesl indonéský export v r. 2009 o 15 % a potvrdil tak fakt, že zahraniční obchod byl jediným sektorem indonéské ekonomiky s negativním vývojem v loňském roce.

Nominálně dosáhl indonéský export v r. 2009 objem 116,5 mld. USD, což představuje pokles o 15,0 % oproti 137,0 mld. USD v r. 2008. I tak se ovšem jedná o druhý nejlepší výsledek indonéského exportu v historii, když právě dosažených 116,5 mld. USD překonává 114,1 mld. USD dosažených v r. 2007 i 103,9 mld. USD dosažených v r. 2006. Nikdy předtím indonéska ekonomika nevyvezla zboží za více než 100 mld. USD ročně.

Zveřejněná data potvrzují skutečnost, že struktura indonéského exportu se postupně zlepšuje ve prospěch průmyslového zboží s vyšší přidanou hodnotou a indonéska ekonomika je schopná vyrovnávat fluktuaci cen u tradičních exportních komodit, jako jsou zemní plyn, uhlí, měď, nikl, železná ruda a káva nárůstem exportu železa, oceli a výrobků z kaučuku. Podstatný podíl na exportu mají rovněž i „tradiční asijské komodity“ – výrobky textilního průmyslu, oděvy a obuv.

Na druhé straně zahraničně-obchodního obrazu země import klesal ještě výrazněji, když se v r. 2009 snížil o 25,0 %. Nominálně indonéska ekonomika dovezla v r. 2009 zboží za 98,9 mld. USD oproti 121,5 mld. USD v r. 2008. Aktivní obchodní bilance dosáhla 17,6 mld. USD. Indonésie má dlouhodobě aktivní obchodní bilanci, s přebytky většinou přesahujícími 20 mld. USD.

Indonéská vláda má dlouhodobě zájem na omezování importu. Zavádění různých protekcionistických opatření lze označit jako nejvýraznější dopad globální ekonomické krize v Indonésii. Rostoucí protekcionismus vnímají jako největší překážku rozvoje vzájemných obchodně-ekonomických vztahů mezi EU a Indonésií jak EK, tak i všechny ČS EU.

Odhad dalšího vývoje

Oficiální vládní zdroje i nezávislí analytici se shodují na růstu indonéské ekonomiky v r. 2010 o více než 5 %. Indonéské ministerstvo financí, Mezinárodní měnový fond a renomovaná agentura Standard & Poor shodně předpokládají růst HDP o 5,5 %.

Růst HDP bude primárně tažen jak spotřebou domácností tak vládní spotřebou. Spotřeba domácností bude tažena nízkou inflací, která se očekává v r. 2010 pod úrovní 5 %. Vládní spotřeba bude tažena dlouhodobými projekty do infrastruktury, nastartovanými v r. 2009. Vládní spotřeba v r. 2009 zaznamenala nárůst o téměř 20 %. Tato hodnota představuje signifikantní nárůst oproti necelým 4 % v r. 2008. Indonéská vláda měla dlouhodobě problémy s realizací vládní spotřeby, pravidelně nebyly alokované finance na vládní projekty vyčerpány, obzvláštním excesem nebylo ani 50% čerpání. Pod vlivem globální krize vláda výrazně zefektivnila a zároveň zvýšila čerpání prostředků na vládní projekty. Tato skutečnost bude mít dlouhodobě pozitivní vliv na místní ekonomiku.

Zahraniční obchod bude stagnovat na úrovni r. 2009. Nepředpokládá se již další pokles, spíše budeme svědky nárůstu, ovšem pouze v řádu jednotek procent. Dále se bude snižovat podíl exportu na tvorbě HDP, zhruba na úroveň 15 %. Indonéská vláda se bude i nadále snažit omezovat import různými netarifními opatřeními.

Z jednotlivých sektorů ekonomiky mají největší růstový potenciál telekomunikace, energetika, průmyslová výroba a zpracování nerostných surovin. Telekomunikace, v zemi s více než 240 mil. obyvatel a rozkládající se na více než 17 tis. ostrovech, jsou klíčovým odvětvím. Přitom v r. 2009 bylo v zemi registrováno pouze necelých 18 mil. uživatelů pevných linek a 82 mil. mobilních telefonních čísel. Penetrace osobních počítačů je v Indonésii stále nízká, v r. 2009 to bylo necelých 15 ks osobních počítačů na 1.000 obyvatel. Rovněž rozšíření internetu je minimální, když trvalý přístup k internetu v r. 2009 mělo 13 mil. obyvatel.

Pro další rozvoj sektoru energetiky bude primární otázkou dokončení vládního plánu na výstavbu 10.000 MW nové kapacity, který má z důvodu nevyjasněného financování výrazný skluz, když v současnosti začaly práce na necelé polovině projektů. Přitom dle původního plánu měly být všechny projekty ukončeny do konce r. 2010. Již dnes je jasné, že se tak nestane dříve, než v r. 2012.

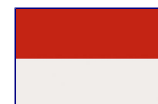
Průmyslová výroba se v r. 2009 stala poprvé nejdůležitějším sektorem místní ekonomiky. Tento trend bude i nadále pokračovat, podporován úspěšným omezováním importu a tím potlačováním zahraniční konkurence a paralelně rostoucí poptávkou místního obyvatelstva. Odhaduje se, že v r. 2010 podíl průmyslové výroby na tvorbě HDP dosáhne 30 %.

Indonésie je bohatá na nejrůznější nerostné suroviny, tudíž sektor jejich zpracování má obrovský potenciál. Limitujícím faktorem jsou zastaralé technologie těžby, které neumožňují plně využít potenciál jednotlivých nálezů. Výzvou pro indonéskou vládu v následujících letech bude další zapojení zahraničních investorů v sektorech těžby i zpracování.

Pozitivně bude ve prospěch nárůstu ekonomiky pracovat i demografický faktor, když se v posledních letech zastavila populační exploze a tak zatímco přírůstek obyvatelstva klesá, paralelně roste pracovní síla s tím, že dospívá a zapojuje se do pracovního procesu současná mládež.

V neposlední řadě budou mít pozitivní vliv na další ekonomický rozvoj Indonésie integrační aktivity uvnitř uskupení ASEAN a jeho zapojení do mezinárodní dělby práce.

Jihovýchodní Asie bude v období let 2010-15 jedním z nejrychleji se rozvíjejících světových regionů. Motorem ekonomického růstu bude nenasycenost vnitřních trhů, rostoucí životní úroveň obyvatelstva a rozvíjející se outsourcing vyspělých zemí, které začnou v tomto regionu čím dál více nakupovat nejenom levné zboží, ale i služby.

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Základní makroekonomické ukazatele (posledních 5 let)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HDP (v běžných cenách, USD mld.)	254,3	281,3	350,2	345,6	417,3	521,2
Přírůstek HDP (%)	5,1	5,6	6,0	6,3	6,1	4,5
Nezaměstnanost (% prům.)	9,4	10,3	10,4	9,7	10,5	8,1
Roční inflace (% prům., ve spotř. cenách)	6,1	10,5	6,4	6,2	11,0	2,0
Směnný kurs (Rp/USD, prům.)	8.939	9.704	9.159	9.168	10.800	9.890
Měsíční úroková sazba Bank Ind. (v %)	7,43	12,75	9,75	8,25	7,50	6,50

Zdroj: Bank Indonesia, Economist Intelligence Unit

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

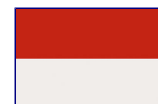
Indonésie má dobře vybalancované hospodářství, kde všechny hlavní sektory hrají důležitou roli. Průmyslová výroba vzrostla v r. 2009 o 2,1 % a poprvé se stala nejdůležitějším sektorem indonéského hospodářství, když se na tvorbě HDP podílela 25,8 %. Výrobní sektor začal svoji expanzi v polovině 80-tých let a v r. 1991 poprvé podíl průmyslu na tvorbě HDP převýšil podíl zemědělství.

Těžba ropy, plynu a ostatních nerostných surovin

Pro Indonésii je velmi významný těžební průmysl, protože se v zemi nachází rozsáhlé zásoby nerostných surovin, především ropy a zemního plynu. Kromě toho jsou v Indonésii ještě např. ložiska mědi, cínu, niklu a zlata, tzn. komodit, jejichž světové ceny neustále rostou. Perspektivní komoditou do dalších let je také uhlí, jehož těžba v posledním období roste. Indonésie má dále velký potenciál k rozvoji hydro a geotermální energie a nekonvenčních zdrojů jako větrná, sluneční energie, případně energie získaná z moře.

Ropa – Indonésie má prokázané zásoby na úrovni 4,7 mld. barelů. Výsadní postavení státní společnosti PT. PERTAMINA (Perusahaan Tambang Negara Minyak) v oblasti těžby se z důvodů zastaralé těžební techniky a nedostatku vlastních finančních prostředků v posledních letech postupně začíná snižovat a těžba ropy se začíná diverzifikovat, když na trh vstupují nadnárodní olejářské koncerny. Kvalita indonéské ropy je v rozsahu 22° až 37° API. Největší objemy exportu realizují lehké typy Sumatra Light a Minas – 35° API a těžký typ Duri – 22° API.

Největší naleziště se nacházejí na ostrově Sumatra v lokalitách Duri a Minas, v severovýchodní Jávě, ve východním Kalimantanu a v moři východně od ostrova Sulawesi. Největší nově otevřené naleziště se nachází v oblasti Cepu ve východní Jávě. Kontrakt na průzkum a následnou těžbu podepsaly PERTAMINA a ExxonMobil. Těžba začala v r. 2009 a dosahuje 180.000 b/d.

Těžba ropy dosahovala v r. 2009 v průměru 945.000 b/d, což představuje mírné snížení oproti r. 2008 (950.000 b/d). Aktuálně průměrná denní produkce dosahuje 935.000 b/d. Ropa bývala po dlouhá léta klíčovou vývozní komoditou, ale v současnosti se Indonésie dostala do pozice netto ropného dovozce. Z důvodu rostoucí ekonomiky a hlavně průmyslové výroby se průměrná denní spotřeba zvýšila až na současnou úroveň 1,4 mil. b/d, tj. necelých 500.000 b/d se musí dovážet. Indonésie, která byla jedinou členskou zemí OPEC z regionu jihovýchodní Asie, v r. 2008 pozastavila své členství v OPEC poté, co ztratila statut čistého vývozce.

V Indonésii nejsou významné ropovody. Většina místních zásob ropy je „onshore“, vytěžená surovina se přepravuje prostřednictvím námořní dopravy, lokální ropovody se používají pouze k přepravě z místa těžby do místa nalodění. V zemi je v současnosti 7 ropných rafinérií s celkovou kapacitou 933.000 b/d, tj. kapacitou na úrovni současné denní produkce. Největší rafinérií je Cilacap ve střední Jávě s kapacitou 348.000 b/d, dále Balikpapan na Kalimantanu s kapacitou 240.000 b/d a Balongan na Jávě s kapacitou 125.000 b/d.

Výsadní postavení v oblasti zpracování a prodeje ropy má státní společnost PT. PERTAMINA. Největším zahraničním těžářem ropy je společnost Caltex s denní produkcí 530.000 b/d. Následuje PERTAMINA s denní produkcí 220.000 b/d, z čehož 180.000 b/d představuje těžba společně s ExxonMobil v nalezišti Cepo. Dále v objemu těžby následují společnosti China National Offshore Oil Corporation (CNOOC) s denní produkcí 120.000 b/d a Unocal s denní produkcí 60.000 b/d.

Zemní plyn – Indonésie má prokázané zásoby zemního plynu na úrovni 90,3 triliónů krychlových stop (cf). Těžbě a zpracování zemního plynu dominuje státní společnost PT. PGN(Perusahaan Gas Negara), která je dceřinnou společností PT. PERTAMINA. Až do r. 2006 byla Indonésie první zemí na světě ve vývozu kapalného zemního plynu LNG (Liquefied Natural Gas), ale poté o své prvenství přišla na úkor Kataru. Těžba plynu se v posledních letech neustále zvyšuje a další projekty zejména do infrastruktury rozvodu plynu jsou plánovány na období následujících 5 let. Indonésie je tradičním dodavatelem plynu do zemí východní Asie, aktuálně 68 % exportu LNG směřuje do Singapuru, 19 % do Japonska a 13 % do Jižní Koreje. Registrujeme výrazný zájem Číny o dodávky zemního plynu z Indonésie.

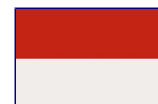
Jako velký úspěch a průlomový bod byl v r. 2007 prezentován podpis kontraktu na dodávky plynu z oblasti Tangguh v provincii Papua pro firmu Sempra Energy ze Spojených států, ve výši 180 mld. cf/d. První dodávky začaly v průběhu r. 2009.

Největším nalezištěm zemního plynu v zemi je podmořská oblast mezi severním Sulawesi a Filipínami – Natuna D-Alpha. Další naleziště jsou v oblasti Arun v Acehu (severní Sumatra), v oblasti Badak ve východním Kalimantanu a v oblasti Kangean v moři kolem východního pobřeží Jávy.

Po dokončení výstavby v r. 2010 se největším nalezištěm zemního plynu v zemi stane oblast Tangguh v provincii Papua. Denní těžba v současnosti dosahuje 340 mld. cf/d, po dokončení dalších těžebních zařízení by se měla zvýšit až na 680 mld. cf/d.

V Indonésii se nachází v současnosti nejdelší podmořský plynovod světa – 640 km dlouhý plynovod East Natuna. Ten přivádí produkci z nalezišť v oblasti Natuna D-Alpha do Singapuru. Další významné plynovody, i když mnohem kratší s délkou maximálně v řádu desítek kilometrů, se nacházejí na pobřeží ostrovů Kalimantan a Sulawesi, kam přivádějí plyn vytěžený v přímořských oblastech k dalšímu zpracování a uskladnění. Na ostrovech Kalimantan a Sulawesi se nacházejí rovněž velkokapacitní zásobníky plynu.

Americká těžařská společnost Chevron Corp. začala v r. 2009 realizovat první projekt hlubinné podmořské těžby zemního plynu v Indonésii. Jedná se o těžbu zemního plynu v podmořských nalezištích nacházejících se východně od ostrova Kalimantan. Konkrétně se jedná o těchto 5 nalezišť: Gandang, Gendalo, Maha, Ranggas a Gehem, které se nacházejí hluboko pod hladinou moře, východně od města Samarinda. Celková hodnota tohoto projektu představuje 6,97 mld. USD, z toho 2,19 mld. USD představují předprojektové náklady, které je nezbytné vynaložit před samotným zahájením těžby. Tyto náklady bude společnost Chevron financovat z vlastních zdrojů. První práce na projektu začaly koncem r. 2009, první těžba bude zahájena v r. 2014 a v plné kapacitě by se mělo těžit v r. 2016. Ve výše uvedených 5 podmořských nalezištích se nachází 10 triliónů krychlových stop zemního plynu, což představuje 13 % celkových zásob zemního plynu v Indonésii.

Výsadní postavení v oblasti zpracování a prodeje zemního plynu má státní společnost PT. PERTAMINA, prostřednictvím společnosti PT. PGN. V oblasti těžby má majoritní podíl PT. PGN, minoritní podíly mají společnosti Premier Oil, ConocoPhillips, Star Energy, Total, Unocal, Vico a British Petroleum.

V současnosti jedná společnost Royal Dutch Shell o výstavbě závodu Gas-To-Liquids (GTL) na výrobu nafty a dalších destilátů ze zemního plynu s použitím Fischer-Tropschova GTL procesu.

Uhlí – Indonésie má značné zásoby uhlí. Doložené zmapované zásoby představují 4,2 mld. tun a odhadované 36 mld. tun; toto velké rozpětí je způsobené faktem, že prozatím je důkladně zmapováno pouze 10 % indonéského území. Většinu uhlí (cca 85 %) tvoří lignit a zbytek (cca 15 %) antracit. Ve východním Kalimantanu se nachází největší uhelný důl na světě Kaltim Prima Coal, který ročně generuje 450 mil. USD exportu. Odvětví těžby uhlí postupně roste a vzhledem k domácí a zahraniční poptávce, když hlavními dovoзовými zeměmi jsou Čína, Jižní Korea, Japonsko a Indie, uhlí zůstává velmi perspektivní komoditou i do dalších let. Výsadní postavení v těžbě má státní společnost PT. Bumi Resources, dalšími významnými hráči jsou Rio Tinto, Freeport a australské těžební společnosti. Australské firmy v letech 2008 a 2009 v Indonésii investovaly cca 4 mld. USD do projektů v těžbě a zpracování uhlí.

4.4. Stavebnictví

Stavebnictví bylo hospodářskou krizí z let 1996-97 zasaženo nejvíce. Do té doby dynamicky se rozvíjející sektor náhle přišel jak o státní zakázky, tak o zakázky zahraničních investorů. V posledních letech stavebnictví opět výrazněji rostlo, ovšem po výrazném nárůstu a víc jak 8 % v letech 2007 a 2008 došlo v r. 2009 k nárůstu o méně než 1 %. Většina růstu je tvořena výstavbou regionální infrastruktury - letiště, silnice, zavlažování, bytové a komerční nemovitosti.

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Zemědělství, včetně živočišné výroby, rybolovu a lesnictví, bylo historicky dominantním sektorem, ale od začátku 90-tých let podíl zemědělství na tvorbě HDP postupně klesá. Nadále je ovšem důležitým zdrojem exportních příjmů a současně poskytuje rozhodující zaměstnanost venkovskému obyvatelstvu.

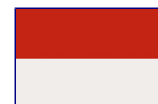
Zemědělství vzrostlo v r. 2009 o 4,1 % a bylo třetím nejdůležitějším ekonomickým sektorem, když se na tvorbě HDP podílelo 14,5 %.

Základní zemědělskou plodinou je rýže. V posledních letech se po téměř 20-ti letech podařilo dosáhnout soběstačnosti, když produkce v r. 2009 dosáhla 34 mil. tun loupané rýže (domácí spotřeba je odhadována na 32 mil. tun; předtím se cca 10 % objemů dováželo). Nejvýhodnější oblasti pro pěstování rýže jsou tradičně ostrovy Jáva a Bali. V r. 2009 se Indonésie po dlouhé době stala v této komoditě opět netto exportérem.

Dalšími významnými plodinami jsou surový palmový olej CPO (crude palm oil), přírodní kaučuk, káva a kakao. Z hlediska světové produkce patří Indonésie na 2. místo v produkci CPO na světě, na 2. místo v produkci přírodního kaučuku, na 2. místo v produkci kakaa a na 4. místo v pěstování kávy. Zejména exportní potenciál CPO nabývá pro zemi na významu.

Indonésie byla ještě před několika lety největším producentem cukru na světě, dnes se řadí k největším světovým dovozcům. Důvodem je velmi neefektivní domácí výroba na zastaralém zařízení v cca 52 cukrovarech vlastněných 6 státními pěstitelskými podniky (Pozn.: K tomu jsou v zemi ještě 4 soukromé cukrovary, které jsou v dobrém stavu). Momentální domácí roční produkce je cca 2 mil. tun a roční dovoz cca 1 mil. tun. Hlavní příčina nízké produkce spočívá v nekvalitních pěstitelských metodách (nekvalitní osev, špatné hnojení, atd.) a zastaralém výrobním zařízení, v důsledku čehož je domácí produkce neefektivní. Podle vládního prohlášení hodlá vláda revitalizovat domácí výrobní základnu s cílem dosažení soběstačnosti v r. 2010 a za tímto účelem vybrané vedoucí indonéské banky připravují syndikované finanční zdroje ve výši cca 560 mil. USD.

V oblasti rybolovu Indonésie začala v posledních letech razantněji bojovat proti ilegálnímu výlovu ryb, když cizí lodě vstupující protiprávně do indonéských teritoriálních vod a připravují zemi výlovem o cca

2 mld. USD zisku ročně. Techniky rybolovu jsou zastaralé a stále vysoce neefektivní. Dříve významný obchod s kořením (pepř, muškátový ořech, hřebíček, skořice, atd.) postupně ztrácí na významu.

Indonésie má rovněž významné odvětví lesnictví, ovšem v poslední době publikovaná data poukázala na rostoucí negativní trend odlesňování, který podle indonéské NGO Forest Watch Indonesia byl odhadnut až na 3,8 mil. ha/rok, což představuje tempo největších ztrát lesů na světě. Indonésie je hlavním exportérem dřeva a výrobků ze dřeva v regionu jihovýchodní Asie a velké množství dřeva se ze země vyváží nelegálními cestami, nejčastěji do Číny.

4.6. Služby

V posledním období expanduje sektor služeb, zejména zvyšující se rozvoj turismu. Sektor služeb vzrostl v r. 2009 o 1,1 % a byl druhým nejdůležitějším ekonomickým sektorem, když se na tvorbě HDP podílel 26,1 %. Ve službách v současnosti pracuje třetina indonéské pracovní síly. Maloobchod a cestovní ruch dominují odvětví nefinančních služeb, s podílem 16,7 % na tvorbě celkového HDP. Růst byl podporován otevřením nových maloobchodních center a rapidním nárůstem spotřebitelských úvěrů.

Finanční sektor, včetně pronájmu nemovitostí doznal i v r. 2009 výrazného růstu o 9,4 %, který se ale prozatím realizoval zejména v důsledku rozvoje bankovních sub-sektorů a nikoliv v důsledku nárůstu úvěrů.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Doprava

Většina indonéské pozemní infrastruktury je v katastrofálním stavu, síť silnic a mostů mimo centrální ostrov Jáva téměř neexistuje. Podle Světové banky rozvoj místní infrastruktury zaostává za ostatními zeměmi v jihovýchodní Asii.

Rozhodující význam má silniční síť, železnice mají menší význam. Největší hustota silnic a železnic je na Jávě. V zemi je 337 tis. km silnic (odhad: Světová banka), z toho dálniční síť představuje pouze 607 km. Řešení pozemní dopravy je ve výstavbě nových dálnic a placených městských okruhů. Na dálnicích se platí mýtné, běžné silnice jsou špatně udržované, pouze 59 % silniční sítě tvoří asfaltované silnice.

V případě železnic je nutný přechod na dvoukolejný systém, protože většina tratí je jednokolejných. Železniční dopravu zajišťuje státní společnost PT. Kereta Api, celkem 3.600 km tratí je na Jávě a 1.300 km na Sumatře (z toho pouze 10 % jsou dvoukolejné tratě). Přibližně 31 % lokomotiv a 45 % vagónů jsou starší více než 30 let a potřebují okamžitou obměnu.

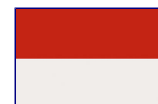
Indonésie má 96 větších přístavů, z toho 25 jsou strategické přístavy (4 na Jávě a 21 mimo Jávu). Země, jako největší souostroví na světě, má překvapivě malou zámořskou flotilu. Většina zboží se překládá na menší lodě v Singapuru. Aktuálně je 96 % export-import lodní přepravy a 50 % domácí lodní přepravy obsluhováno loděmi plujícími pod neindonéskými vlajkami. V posledních letech směřovaly velké investice do rozvoje největšího indonéského přístavu Tanjung Priok v Jakarta, který je v soukromém vlastnictví.

Letecká doprava

Indonésie má 179 komerčních letišť, z toho 16 jsou větší letiště. Přibližně cca 60 letišť je vhodných pro provoz proudových letadel. V současnosti provozuje leteckou dopravu v zemi 14 leteckých společností.

V období od července 2007 do července 2009 bylo v platnosti technické rozhodnutí Evropské komise o zákazu letů pro všechny indonéské letecké společnosti do vzdušného prostoru EU, a to z důvodu nedostatečné úrovně bezpečnostních standardů letového provozu. V červenci 2009 Evropská komise zákaz letů modifikovala zatím pro 4 indonéské letecké společnosti.

Telekomunikace

Telekomunikace, v zemi s více než 240 mil. obyvatel a rozkládající se na více než 17 tis. ostrovech, jsou klíčovým odvětvím. Přitom v r. 2009 bylo v zemi registrováno pouze necelých 18 mil. uživatelů pevných linek a 82 mil. mobilních telefonních čísel. Penetrace osobních počítačů je v Indonésii stále nízká, v r. 2009 to bylo necelých 15 ks osobních počítačů na 1.000 obyvatel. Rovněž rozšíření internetu je minimální, když trvalý přístup k internetu v r. 2009 mělo 13 mil. obyvatel.

Energetika

V energetickém sektoru představuje celková instalovaná kapacita cca 21 GW na ostrovech Bali a Jáva a pouze 8,7 GW v dalších oblastech Indonésie. "Peak load" je max. 85 %, zpravidla ale pouze 75 %. Pouze 55 % domácností je elektrifikováno a průměrná spotřeba energie na hlavu je méně než 500 kWh/rok. V následujících letech se předpokládá průměrný nárůst poptávky o 11 % ročně.

Aktuálně slouží k výrobě elektrické energie následující zdroje:

- 90 % tepelné elektrárny: 70 % nafta / topný olej
25 % uhlí
5 % zemní plyn
- 9 % vodní elektrárny
- 1 % obnovitelné zdroje energie (geotermální, slunečná, větrná)

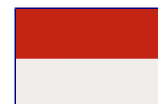
Vládní plán energetického rozvoje Indonésie na období let 2008-2010 předpokládá instalaci dalších 10.000 MW výkonu. Za tímto účelem má být postaveno celkem 35 nových uhelných elektráren, ovšem největším problémem realizace je financování. Odhad potřebných financí na realizaci všech 35 projektů je 8,3 mld. USD. Indonésie má v současnosti problém přilákat nové zahraniční investory a státní energetická společnost PT. PLN (Perusahaan Listrik Negara) navíc očekává nabídky na financování formou dlouhodobých vývozních úvěrů za výhodných podmínek podle pravidel OECD, tzv. soft loans. Reálným výsledkem těchto skutečností bylo, že do několika tendrů na financování nových elektráren vypsanych v letech 2008 – 2009 se nepřihlásil žádný zahraniční subjekt.

Celkem 6 projektů (12 elektráren) o celkové kapacitě 3.900 MW budou financovat čínské banky a dalších 5 menších projektů se bude financovat z půjčky, kterou poskytlo konsorcium indonéských bank. Členy konsorcia jsou státem vlastněné banky Mandiri Bank, Bank Negara Indonesia a Bank Rakyat Indonesia a soukromé banky Bank Mega a Bank Central Asia. Zatím pouze jediný projekt z celého 10.000 MW plánu je financován ze třetí země, konkrétně z Malajsie a pouze ve výši 140 mil. USD.

Dalších 17 elektráren o celkové kapacitě 5.700 MW, u kterých zatím není vyřešeno financování, by mělo být v návaznosti na bilaterální jednání čínského prezidenta Hu Jintao a indonéského prezidenta Susilo Bambang Yudhoyono na okraj summitu ASEM v Pekingu v říjnu 2008 financováno čínskými státními bankami Bank of China a China Export Import Bank. Detaily patřičných úvěrů ovšem ještě ani zdaleka nejsou vyjasněny a samotná realizace projektů se již dostává do výrazného časového skluzu, když dle původního plánu PLN měla výstavba všech projektů začít v r. 2008 a dokončeny měly být koncem r. 2010. Přitom stále otevřenou zůstává i možnost, že čínské banky nakonec uvedených 17 projektů financovat nebudou.

V srpnu 2008 PLN vyhlásil 2. vládní plán energetického rozvoje země na období let 2010-2012. Za tímto účelem má být do konce r. 2012 postaveno celkem 83 nových elektráren. Celkem 18 nových elektráren o celkové kapacitě 4.400 MW má být postaveno na centrálním ostrově Jáva a 65 nových elektráren o celkové kapacitě 5.600 MW má být postaveno v ostatních regionech.

Na rozdíl od 1. vládního plánu energetického rozvoje, dle kterého mají všechny nově postavené elektrárny spalovat uhlí, 2. plán předpokládá, že 48 % nových elektráren bude využívat geotermální zdroje, 26 % bude spalovat uhlí, 14 % bude spalovat zemní plyn a 12 % bude využívat vodní energii. Odhad potřebných financí na realizaci všech 83 projektů je 17,3 mld. USD. Vládní plán předpokládá, že samotný PLN bude realizovat pouze projekty v celkové hodnotě 3,8 mld. USD a soukromé subjekty, tzv. Independent Power Producers (IPP), budou realizovat zbývající projekty v celkové hodnotě 13,5 mld. USD.

Indonéska vláda již prostřednictvím Ministerstva průmyslu oslovila zahraniční finanční instituce se žádostmi o poskytnutí úvěrů pro financování 2. vládního plánu energetického rozvoje. Konkrétně, dle dostupných informací, byly osloveny Světová banka, Asijská rozvojová banka, Japan Bank for International Cooperation (JBIC), německá finanční skupina KfW a několik komerčních bank ze Saúdské Arábie. Vypsání prvních tendrů na financování nových energetických projektů předpokládáme v první polovině r. 2010.

Až do počátku r. 2008 byla monopolním výrobcem a distributorem elektrické energie státní společnost PLN. V dubnu 2008 byl však schválen nový energetický zákon, kterým se zrušil státní monopol na výrobu elektrické energie, a podle kterého mohou elektrickou energii vyrábět rovněž soukromé subjekty v režimu IPP. V oblasti distribuce a prodeje elektřiny i nadále zůstává zachován monopol PLN. Producenti v režimu IPP vyrobenou energii dodávají do sítě PLN za předem kontrahovanou cenu a tudíž nemohou mít žádný vliv na následnou cenovou politiku PLN. Aktuálně státní PLN provozuje instalovaný výkon 25,2 GW a nezávislí výrobci energie IPP provozují výkon 4,5 GW.

V Indonésii nejsou jaderné elektrárny, ale prezident vyhlásil záměr do roku 2017 vybudovat vlastní jadernou elektrárnu, eminentní zájem o výstavbu projevil Ruská federace.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Indonésie momentálně patří k největším příjemcům rozvojové pomoci v regionu jihovýchodní Asie. K hlavním poskytovatelům této pomoci náleží Japonsko, Světová banka a ADB. Tito tři majoritní donoři jsou členy tzv. Consultative Group on Indonesia (CGI), skupiny 30-ti multilaterálních a bilaterálních donorů sdružených pod předsednictvím Světové banky.

Z finančních prostředků GCI se financují projekty, které se vybírají z návrhů projektů uvedených v tzv. Modré knize (Blue Book), kterou vypracovala indonéska Národní Rozvojová a Plánovací Agentura (BAPPENAS) pod názvem Project and Technical Assistance Proposals Funded by External Loans and Grants for Medium Term 2010-2014.

Celkově indonéska vláda navrhuje více než 400 projektů k financování formou grantů a měkkých úvěrů (soft-loans) z externích zdrojů poskytnutých vyspělými zeměmi v rámci rozvojové pomoci. Konkrétní seznam projektů je k dispozici na internetových stránkách Národní Rozvojové a Plánovací Agentury: www.bappenas.go.id, sekce **Blue Book**, podsekce **Blue Book: Project and Technical Assistance 2010-2014**.

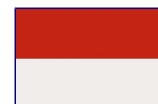
Rozvojová pomoc EU Indonésii

EU přispěla na pomoc provincii Aceh, která byla postižena v . 2004 vlnou tsunami, prostřednictvím Multi-Donor Trust Fund částkou 207 mil. Euro a částkou 300 mil. Euro na humanitární a rehabilitační aktivity.

V listopadu 2007 bylo podepsáno MoU ES - Indonésie (Multi-Annual Indicative Programme) na období let 2007 – 2010, jehož hlavním cílem je poskytování rozvojové pomoci při podpoře vládního programu na odstraňování chudoby v kontextu udržitelného rozvoje a Millennium Development Goals. Finanční pomoc ve výši 248 mil. Euro prioritně směřuje do oblasti základního vzdělávání (198 mil. Euro), ekonomického rozvoje, včetně obchodu a investic (30 mil. Euro) a vymahatelnosti práva a reformy soudního systému (20 mil. Euro).

V souvislosti s novým programem (EU + SB) ochrany životního prostředí a boje proti klimatickým změnám bylo v r. 2009 poskytnuto přímo regionálním vládám 700 mil. Euro.

V r. 2010 bude zahájen nový bilaterální projekt EU – Indonésie pro rozvoj základního školství. Projekt se bude realizovat v letech 2010 – 2013 s celkovým rozpočtem ve výši 201 mil. Euro. V rámci 1. fáze se budou v r. 2010 realizovat rámcové projekty v hodnotě 61 mil. Euro.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet (USD mld.)

	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy	600 140	694 707	803 397	845 200	910 000
Výdaje	627 855	719 631	848 412	871 980	920 900
Saldo	- 27 715	- 24 924	- 45 015	- 26 780	- 10 900

Zdroj: Ministry of Finance (Indonesia)

Státní rozpočet na r. 2010

Jak se již stalo každoroční praxí, ministryně financí Indonésie Sri Mulyani Indrawati vydala dne 5.3.2010 prohlášení, že se vláda rozhodla revidovat státní rozpočet na r. 2010.

Nominálně počítá revidovaný rozpočet s příjmy ve výši 1.013,2 mld. USD oproti původně navrženým 999,7 mld. USD. Rovněž došlo k navýšení výdajů rozpočtu, a to na hodnotu 1.027,7 mld. USD oproti původně navrženým 1.009,5 mld. USD. Upravený deficit státního rozpočtu teď představuje 14,5 mld. USD oproti původně navrženým 9,8 mld. USD, ve vztahu k HDP představuje navržený rozpočtový deficit 1,6 %.

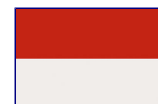
Upravený rozpočet vychází z následujících makroekonomických předpokladů na r. 2010: růstu HDP ve výši 5,5 % (původní návrh 5 %), průměrného směnného kurzu indonéské rupie ve výši 9.500 IDR / 1 USD (původně 10.000 IDR / 1 USD), míry inflace ve výši 5 % (původně 5,5 %), průměrné 3 měsíční úrokové míry centrální banky ve výši 7 % (původně 6,5 %) a průměrné ceny ropy na světových trzích ve výši 77 USD / barel (původně 60 USD / barel). Zlepšením managementu těžby nerostných surovin by se měla zvýšit denní produkce ropy na 965.000 barelů denně (v současnosti cca 935.000 barelů denně).

Hlavním důvodem pro zvýšení výdajů rozpočtu je nárůst státních subvencí pro nejchudší vrstvy obyvatelstva. Největší starosti dělá vládě opětovně rostoucí cena ropy, která již v březnu t.r. překročila 80 USD / barel. I když inflace za celý r. 2009 dosáhla pouze 2 %, vláda nevěří, že se tento vývoj spotřebitelských cen udrží i v letošním roce, i když snížila odhad inflace na 5 % z původních 5,5 %.

Nově navržený objem finančních prostředků na státní subvence je oproti původnímu návrhu zvýšen o 25 %, nominálně představuje 19,4 mld. USD oproti původním 14,4 mld. USD. Největší podíl z objemu subvencí představují subvence na pohonné hmoty ve výši 10,2 mld. USD, následují subvence na elektrickou energii ve výši 6,1 mld. USD, subvence na hnojiva pro zemědělce ve výši 1,6 mld. USD a subvence na základní potraviny (ryže a palmový olej) ve výši 1,5 mld. USD.

Státní rozpočet na r. 2010 identifikuje 6 priorit ekonomické politiky indonéské vlády, kterými jsou:

- udržet makroekonomickou stabilitu jako nezbytný předpoklad dlouhodobě udržitelného ekonomického růstu;
- nastartovat akceleraci ekonomického růstu podporou sektoru neropného průmyslu;
- dále snižovat míry nezaměstnanosti a chudoby;
- vytvořit lepší investiční prostředí v zemi, a to hlavně zlepšením vymahatelnosti práva, harmonizací investičních zákonů a snižováním byrokratické zátěže;
- budovat nezbytnou infrastrukturu v zemi jako primární podmínku dlouhodobého ekonomického růstu;
- stimulovat public-private partnership (PPP), a to hlavně v oblasti investic do infrastruktury.

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Platební bilance (USD mld.)

	2005	2006	2007	2008	2009
Běžný účet	281,9	361,1	382,4	424,4	604,0
Kapitálový účet	124,3	151,0	187,4	170,2	166,2
Finanční účet	157,6	210,1	215,3	157,1	131,1
Devizové rezervy (mimo zlata)	32,9	51,3	53,3	56,9	51,6

Zdroj: Bank Indonesia

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Celková vnější zadluženost každoročně klesá, z rekordních 150 mld. USD v r. 1998 až na současné zadlužení Indonésie, které představuje celkovou sumu 4,67 mld. USD, z toho 2,08 mld. USD je dluh vůči Asijské rozvojové bance a 2,59 mld. USD je dluh vůči japonské JBIG bance.

Po vystoupení z programů MMF a CGI je Indonésie odkázána především na vyjednávání se svými věřiteli na bilaterální úrovni. Vzhledem k očekávané akumulaci značné dluhové zátěže vůči zahraničním věřitelům i v dalším období hodlá indonéská vláda tyto problémy řešit různými cestami, např. prostřednictvím dluhových-SWAP (debt-SWAP) programů, kterými by do země měla proudit krátkodobá finanční pomoc, dále zdokonalením řízení zahraničního dluhu, zdokonalením právního rámce aplikovaného na zahraniční závazky a některými dalšími metodami.

Po 11 letech reformního procesu je indonéská ekonomika mnohem silnější, odolnější vnějším vlivům a méně závislá na vnějších zdrojích. Po špatných zkušenostech s ekonomickou krizí let 1996-97 je indonéská vláda rozhodnuta nevyužít v žádné formě financování ze strany MMF.

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

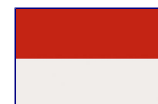
V r. 2009 Bank Indonesia (centrální banka) koncentrovala svoji politiku na další pokračování restrukturalizace bankovního sektoru, budování odolnosti celého bankovního systému a na rozvoj a podporu zprostředkovatelské mezibankovní funkčnosti bank (zejména v oblasti mikro/malých/středních komerčních úvěrů), která ještě nebyla plně obnovena. To se v praxi potvrzuje úrokovými sazbami komerčních bank, které jsou podstatně vyšší než úroková sazba centrální banky.

Neochota bank půjčovat do reálné ekonomiky způsobuje situaci přebytku hotových peněz v ekonomice. Následně je velká část vlastního jmění bank aktuálně vázána ve formě státních dluhopisů a certifikátů centrální banky. Většina komerčních úvěrů je cílena na fyzické osoby, nikoliv do podniků.

V současnosti je celkového počtu 131 bank 41 ústavů kontrolováno zahraničními investory. Celkem zahraniční subjekty kontrolovaly 46 % vlastního jmění bank a stát ovládal 38 %.

Struktura bankovního sektoru v r. 2009:

Komerční banky	131
Státní banky	5
Regionální rozvojové banky	26
Soukromé indonéské banky (forex)	34
Soukromé indonéské banky (non-forex)	37
Banky se zahraniční účastí (joint-ventures)	19
Zahraniční banky	11

Celkem	263
---------------	-----

Zdroj: Bank Indonesia

Hlavní indonéské a zahraniční banky v zemi:

Indonéské banky:

1. Bank Central Asia Tbk
2. Bank Mandiri
3. Bank Danamon Indonesia Tbk
4. Bank Panin Tbk
5. Bank Lippo Tbk
6. Bank Negara Indonesia Tbk
7. Bank Niagara Tbk
8. Bank Rakyat Indonesia

Zahraniční banky:

1. Bank of Tokyo-Mitsubishi
2. Citibank NA
3. Deutsche Bank
4. ABN AMRO Bank
5. Bank Societe Generale Indonesia
6. HSBC
7. JP Morgan Chase Bank
8. Standard Chartered Bank

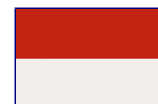
Aktuální základní úroková sazba je na úrovni 6,5 %. Vyšší úroková míra ve srovnání s ostatními zeměmi regionu činí z Indonésie zajímavou destinaci pro zahraniční investory. Investiční banky a fondy z USA, Západní Evropy a Austrálie využívají jakartskou burzu jako „bezpečný přístav“ pro své investice. Tato praxe v sobě ovšem skrývá riziko, že v okamžiku výprodejů na akciových trzích padá místní burza ze všech nejrychleji, protože je v ní nejvíce spekulativního kapitálu.

5.5. Daňový systém

Indonéský daňový systém je srovnatelný se systémy ostatních zemí v regionu, s tím, že sazby jsou stále vysoké a trend jejich zvyšování je patrný i v posledních letech. Na druhou stranu je indonéský rozpočet pod neustálým tlakem a zvyšování daní je pro vládu nezbytné z důvodu zajištění příjmů potřebných pro snižování zadluženosti země. Další hlavní problém je v nedostatku strukturálních reforem administrativního a právního systému, tzn. ve schopnosti právní vymahatelnosti odvodu daní.

Zdanění právnických osob

Indonéský daňový příjem se pohybuje mezi 12 – 13 % HDP. Daň se skládá z daně z příjmu (PPH), daně z přidané hodnoty (VAT), daně z nemovitosti (PBB), celní a tuzemské daně a exportní daně. Od r. 1999 je

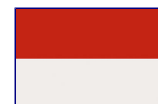
také zdaněn sektor těžby ropy a plynu. Zdanění právnických osob činí 10 % z prvních 50 mld. IDR (cca 5,5 mil. USD), 15 % z dalších 50 mld. IDR a 30 % z příjmů nad 100 mld. IDR (cca 11 mil. USD).

Daň z přidané hodnoty (VAT) je 10%. Některého druhu zboží se týká tzv. daň z luxusního zboží, jejíž sazba je 10 – 75 %. Spotřební daň je v rozmezí 4 – 70 %, přičemž na horní hranici je alkohol.

Zdanění fyzických osob

Přestože příjmy ze zdanění příjmů fyzických osob meziročně rostou, Ministerstvo financí odhaduje, že zhruba polovina Indonésanů v plné míře řádně neplní svoji daňovou povinnost. Jiné údaje udávají, že až 65 – 70 % indonéské pracovní síly je zaměstnáno mimo oficiální ekonomický sektor (v r. 1996 před krizí to bylo 55 %). Jedná se většinou o málo placená pracovní místa orientovaná na služby, kde pracovníci neplatí žádné daně.

Oficiální daňová sazba z příjmů fyzických osob je 5 % z prvních 25 mil. IDR (2.750 USD) ročního příjmu, 10 % z příjmů 25 - 50 mil. IDR (2.750-5.500 USD)/rok, 15 % z 50 - 100 mil. IDR (5.500-11.000 USD)/rok, 25 % z 100 - 200 mil. IDR (11.000-22.000 USD)/rok a 35 % z ročních příjmů převyšujících 200 mil. IDR (22.000 USD).

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obchodní bilance (mil. USD)

	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 2009/08
Vývoz /FOB/	86,2	103,9	114,1	137,0	116,5	85,0
Dovoz /CIF/	63,9	71,2	74,5	121,5	98,9	75,0
Saldo	22,3	32,7	39,6	15,5	17,6	---

Zdroj: Bank Indonesia

Podle aktuálně zveřejněných statistických údajů poklesl indonéský export v r. 2009 o 15 % a potvrdil tak fakt, že zahraniční obchod byl jediným sektorem indonéské ekonomiky s negativním vývojem v loňském roce.

Nominálně dosáhl indonéský export v r. 2009 objem 116,5 mld. USD, což představuje pokles o 15,0 % oproti 137,0 mld. USD v r. 2008. I tak se ovšem jedná o druhý nejlepší výsledek indonéského exportu v historii, když právě dosažených 116,5 mld. USD překonává 114,1 mld. USD dosažených v r. 2007 i 103,9 mld. USD dosažených v r. 2006. Nikdy předtím indonéská ekonomika nevyvezla zboží za více než 100 mld. USD ročně.

Zveřejněná data potvrzují skutečnost, že struktura indonéského exportu se postupně zlepšuje ve prospěch průmyslového zboží s vyšší přidanou hodnotou a indonéská ekonomika je schopná vyrovnávat fluktuaci cen u tradičních exportních komodit, jako jsou zemní plyn, uhlí, měď, nikl, železná ruda a káva nárůstem exportu železa, oceli a výrobků z kaučuku. Podstatný podíl na exportu mají rovněž i „tradiční asijské komodity“ - výrobky textilního průmyslu, oděvy a obuv.

Na druhé straně zahraničně-obchodního obrazu země import klesal ještě výrazněji, když se v r. 2009 snížil o 25,0 %. Nominálně indonéská ekonomika dovezla v r. 2009 zboží za 98,9 mld. USD oproti 121,5 mld. USD v r. 2008. Aktivní obchodní bilance dosáhla 17,6 mld. USD. Indonésie má dlouhodobě aktivní obchodní bilanci, s přebytky většinou přesahujícími 20 mld. USD.

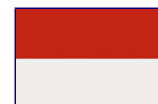
Indonéská vláda má dlouhodobě zájem na omezování importu. Zavádění různých protekcionistických opatření lze označit jako nejvýraznější dopad globální ekonomické krize v Indonésii. Rostoucí protekcionismus vnímají jako největší překážku rozvoje vzájemných obchodně-ekonomických vztahů mezi EU a Indonésií jak EK, tak i všechny ČS EU.

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Z teritoriálního pohledu hlavními destinacemi pro indonéský vývoz jsou podle pořadí Japonsko, Čína, USA, Singapur a Korea. Podíl vývozu do 5 hlavních zemí představuje víc než 50 % veškerého exportu, což svědčí o značné koncentraci indonéského vývozu směrem k tradičním partnerům.

Z ČS EU jsou nejdůležitějšími obchodními partnery Indonésie tradičně Německo a Nizozemí. Většina nerostných surovin (uhlí, přírodní kaučuk a měděná ruda) směřuje do největších ekonomik, tedy USA, Japonska a Číny.

Indonésie je tradičním dodavatelem zemního plynu do zemí východní Asie, aktuálně 68 % exportu plynu směřuje do Singapuru, 19 % do Japonska a 13 % do Jižní Koreje. Dále nabývá na významu zahraniční obchod s Čínou, který meziročně roste o 10 %.

Na druhé straně největším dovozcem do země je dlouhodobě Singapur. Dovozy z této destinace představují téměř čtvrtinu z celkového objemu indonéského importu. Dalšími nejdůležitějšími dovozními teritorii jsou podle pořadí Čína, Japonsko a USA.

Celkově dovozy z regionu Asie představují více než 70 % celkových dovozů a potvrzují tak čím dál tím větší odklon Indonésie od USA a hlavně od Evropy, jako destinací pro nákup zboží.

Zahraniční obchod bez ropy a plynu podle zemí (USD mld.)

	Dovoz 1.-12. 2009		Vývoz 1.-12. 2009	
	Hodnota	Podíl (%)	Hodnota	Podíl (%)
Japonsko	9,8	9,9	18,6	16,0
Singapur	15,6	15,7	10,3	8,8
Čína	14,0	14,2	11,5	9,9
Spojené státy	7,1	7,2	10,9	9,4
Korea	4,7	4,8	8,2	7,0
Malajsie	5,7	5,8	6,8	5,8
Indie	2,2	2,2	7,4	6,4
Austrálie	3,5	3,5	3,3	2,8
Německo	2,4	2,4	2,3	2,0

Zdroj: Central Bureau of Statistics - BPS

6.3. Komoditní struktura

Údaje o indonéském zahraničním obchodě za r. 2009 potvrzují skutečnost, že struktura indonéského exportu se postupně zlepšuje ve prospěch průmyslového zboží s vyšší přidanou hodnotou a indonéská ekonomika je schopná vyrovnávat fluktuaci cen u tradičních exportních komodit, jako jsou zemní plyn, uhlí, měď, nikl, železná ruda a káva nárůstem exportu železa, oceli a výrobků z kaučuku. Podstatný podíl na exportu mají rovněž i „tradiční asijské komodity“ - výrobky textilního průmyslu, oděvy a obuv.

Při pohledu na exportní spektrum je rovněž nezbytné si uvědomit, že indonéské statistiky zařazují do kategorie průmyslového zboží i ocel, surové železo a výrobky z kaučuku, které mají jen velmi malou přidanou hodnotu. Podstatný podíl na exportu mají rovněž i „tradiční asijské komodity“: výrobky textilního průmyslu, oděvy a obuv.

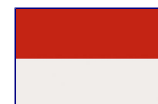
Indonéský vývoz 1.-12. 2009

	USD (mld.)	Podíl (%)
Vývoz celkem /FOB/	116,5	100,0
- ropa a zemní plyn	17,5	15,0
- nerostné komodity (uhlí, měď, nikl, atd.)	19,8	17,1
- zemědělské komodity	6,3	5,4
- průmyslové zboží	72,9	62,5

Zdroj: Central Bureau of Statistics - BPS

Indonéský dovoz 1.-12. 2009

	USD (mld.)	Podíl (%)
Dovoz celkem /CIF/	98,9	100,0
- ropa a produkty z ropy	17,0	17,2
- spotřební zboží	6,6	6,7
- meziprodukty a polotovary	57,1	57,7
- kapitálové zboží	18,2	18,4

Zdroj: Central Bureau of Statistics - BPS

6.4. Dovožní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Podle hodnocení WTO je Indonésie země se středně vysokými celními sazbami. Běžná celní sazba je 5 – 30 %. Vyšším clem jsou zatíženy pouze některé výrobky jako motorová vozidla (25 – 80 %) nebo alkohol. Další snižování celních sazeb souvisí s Preferenčním celním režimem členských zemí AFTA, na základě kterého členské země včetně Indonésie snižovaly cla od r. 2003 na maximální úroveň 5 %.

Běžnými dovozními dokumenty jsou: pro-forma faktura, doklad o původu zboží, doklad o pojištění, faktura, nákladní list, zvláštní certifikáty (např. Halal) a celní deklarace.

6.5. Ochrana domácího trhu

Od února 2009 je v platnosti nová vyhláška Ministerstva obchodu Indonésie č. 56/2008, která dále upravuje vyhlášku č. 141/2002 ohledně vydávání dovozních licencí. Podle této vyhlášky je dovoz určitých komodit vázán na přidělení zvláštního identifikačního dovozního čísla (Special Number of Import, NIPK). Vydavatelem předmětné licence je ministerstvo obchodu. Pouze domácí firmy mají oprávnění k získání importní registrace, momentálně je registrováno několik tisíc dovozních firem. Dovožní licence je platná na období 12 měsíců a nelze ji prodloužit, po ukončení platnosti je nezbytné požádat o vystavení nové licence.

Konkrétně se zavádějí zvláštní identifikační dovozní čísla (dovožní licence) na celkem 529 druhů zboží (HS 10 digit level) v 5 hlavních kategoriích: elektronika, oděvy, obuv, hračky, potraviny a nápoje. Takto licencované zboží se smí dovážet pouze přes 5 vyjmenovaných přístavů v zemi: Jakarta, Medan, Semarang, Surabaya a Makassar, nebo přes 5 vyjmenovaných mezinárodních letišť: Jakarta - Soekharno Hatta nebo Halim Perdanakusuma, Denpasar (Provincie Bali) – Ngurah Rai, Yogyakarta – Adisutjipto a Pekanbaru (Provincie Riau) – Sultan Syarif Kasim II.

Následuje stručný přehled dalších, pro potenciální české exportéry nejzásadnějších obchodně-ekonomických překážek:

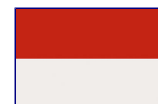
Restrikce v dovozu masa a masných produktů – Indonésie v r. 2004 uvalila embargo na dovoz hovězího masa a produktů z hovězího masa na základě nákazy BSE. Uvedené embargo je v rozporu mezinárodními pravidly a standardy OIE – konkrétně Terrestrial Animal Health Code - Chapter 2.3.13 a rovněž v rozporu se závazky Indonésie vyplývajícími z WTO SPS Agreement.

Dále v souvislosti s rozšířením viru **A/H1N1** Indonésie s platností od 1. 5. 2009 uvalila embargo na dovozy vepřového masa a výrobků z vepřového masa ze zemí EU, USA, Kanady, Mexika a Izraele (Pozn.: Z Izraele se žádné dovozy nerealizovaly ani před uvalením embarga).

Restrikce v dovozu alkoholických nápojů – Indonésie uplatňuje na dovozy alkoholických nápojů clo ve výši 150 %. Po připočtení dalších daní představuje **celkové zatížení alkoholických nápojů 230 %**. Jediným subjektem, který v současnosti disponuje dovozní licencí na alkoholické nápoje, je státní společnost PT Sarinah. Proces dovozu alkoholických nápojů je netransparentní, zatížený korupcí a vydíráním a je v přímém rozporu s pravidly WTO – konkrétně s Články II a VIII GATT.

Restrikce v dovozu textilu – Indonésie uplatňuje specifický režim pro dovozy výrobků textilního a oděvního průmyslu, kdy dovoz mohou realizovat pouze výrobci disponující patřičnou licencí, tzv. „Producer – Importers“. Dovožní opatření se týkají 89 výrobků. Indonésie se zavázala bariéru dále jednostranně redukovat a požádala EK o identifikaci prioritních výrobků. EU požaduje vynětí následujících položek HS: 5408, 5512, 5602, 5903, 5911, 6005, 6006, 6203, 6204, 6306 a 6307.

Pneumatiky – mandatorní standardy a certifikace – Indonésie do dnešního dne nepřijala standardizační dohodu UN-ECE 1958. Dovozy pneumatik z EU brání místní standardy a certifikace, které jsou v rozporu s mezinárodně platnými standardy UN-ECE WP29.

Chemická legislativa REACH – EU na základě požadavku Indonésie vyškrtla palmový olej ze seznamu produktů spadajících pod REACH. Indonésie požaduje rovněž vyškrtnutí oděvů, textilu a nábytku. Na základě rozhodnutí EU tyto produkty nadále spadají pod REACH.

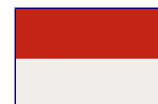
Kompletní přehled veškerých obchodně-ekonomických překážek uplatňovaných při dovozech zboží a služeb do Indonésie je k dispozici na internetové adrese:

www.madb.europa.eu.

6.6. Zóny volného obchodu

Indonésie má 7 bezcelních zón a 40 průmyslových zón. Nejznámější bezcelní zónou je Batam Industrial Development Authority, která se nachází v těsné blízkosti Singapuru a zahrnuje ostrovy Batam, Rempang a Galam. Další významnou bezcelní zónou je komplex jakartského přístavu Jakarta Tanjung Priok. Firmy z bezcelních zón musí exportovat minimálně 2/3 své produkce.

Kromě bezcelních zón, které mají standardní zvýhodnění typu bezcelní dovoz strojového parku, materiálu a náhradních dílů, daňové prázdniny apod., mohou exportně orientované firmy požádat o zařazení do kategorie EPTE (exportně orientovaná výrobní firma). EPTE se mohou nacházet i v průmyslových zónách. Největší koncentrace průmyslových zón je na ostrově Jáva. Stejně jako firmy umístěné v bezcelních zónách tak firmy typu EPTE mohou umisťovat maximálně 25 % své produkce v Indonésii.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

Hospodářská spolupráce mezi ČR a Indonésií je smluvně zakotvena ve třech základních dokumentech:

1. **Dohoda o zamezení dvojímu zdanění** z roku 1994, v platnosti od 26.1.1996.
2. **Dohoda o podpoře a ochraně investic** z roku 1991, v platnosti od 21.6.1999. Dne 22.9.2005 česká strana předala indonéské straně iniciační nótu ve věci harmonizace Investiční dohody (Pozn.: Je třeba dosáhnout slučitelnosti této Dohody s právem ES/EU).
3. **Dohoda o hospodářské spolupráci** z roku 2007, v platnosti od 6.6.2008.

7.2. Balance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Český vývoz do Indonésie se v posledních letech vyvíjel relativně velmi dobře. V r. 2007 dosáhl objemu 1,4 mld. Kč, což byl nejlepší výsledek v historii samostatné ČR. Vzhledem k rekordním hodnotám dosaženým v r. 2007 došlo v r. 2008 k poklesu o 25,4 % na hodnotu 1,1 mld. Kč a v návaznosti na sníženou výkonnost českých firem v r. 2009 k dalšímu poklesu o 26,4 % na hodnotu 779 mil. Kč. Ovšem i tak jsou momentální hodnoty našeho vývozu přibližně na dvojnásobné úrovni v porovnání s nejlepšími roky českého vývozu do Indonésie z předkrizového období (1995 - 96).

Problémem vzájemné obchodní výměny je stále se prohlubující záporné saldo, s touto skutečností se ale potýká většina členských zemí EU. Hlavními důvody jsou dovozy hardwarových komponentů pro informační a komunikační technologie a přesun výroby textilu, galanterie, obuvi a sportovních potřeb ze zemí EU do Indonésie. Historického maxima dosáhl indonéský dovoz do ČR v r. 2007 ve výši 4,9 mld. Kč. V r. 2008 klesl o 9,8 % na hodnotu 4,5 mld. Kč a v r. 2009 se opět zvýšil o 4,8 % na hodnotu 4,7 mld. Kč.

Záporné saldo vzájemné obchodní bilance se v posledních 3 letech vyvíjelo následovně: 3,5 mld. Kč v r. 2007, 3,4 mld. Kč v r. 2008 a 3,9 mld. Kč v r. 2009.

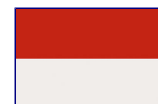
Obchodní bilance ČR – Indonésie (mil. Kč):

	Vývoz	Umístění	Index*	Dovoz	Umístění	Index*	Obrat	Umístění	Index*	Saldo
2005	1.227,3	57.	154,5	4.024,1	37.	103,0	5.301,4	47.	112,0	-2.746,8
2006	935,2	60.	73,2	4.945,2	37.	122,9	5.880,4	49.	110,9	-4.010,0
2007	1.416,6	57.	151,5	4.992,8	37.	101,0	6.409,4	49.	109,0	-3.576,2
2008	1.057,2	64.	74,6	4.503,1	41.	90,2	5.560,4	51.	86,8	-3.445,8
2009	778,6	73.	73,6	4.717,9	37.	104,8	5.496,5	49.	98,9	-3.939,3

* - v %, zdroj: ČSÚ

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Komoditní struktura českého vývozu do Indonésie se za posledních 10 let výrazně změnila ve prospěch organických chemikálií (zejména aminosloučenin), telekomunikačních zařízení a průmyslových armatur, které nahradily tradiční zařízení pro energetiku, sklo a textilní stroje. Tyto změny souvisí se skutečností, že náš export do tohoto teritoria je v nových podmínkách postaven na obchodní realizaci menších a středních firem, přičemž se ukazuje, že tyto firmy jsou schopné proniknout na náročný indonéský trh a dlouhodobě na tomto trhu obstát. V mnoha případech jsou při svých obchodních aktivitách flexibilnější než dříve zavedení velcí výrobci a dodavatelé. V českém exportu momentálně chybí vývoz zboží investičního charakteru, jehož realizace by významněji přispěla ke snížení záporného salda vzájemné obchodní bilance. Konkurenceschopnost velkých českých vývozců na indonéském trhu je výzvou do budoucna.

Ještě více je patrná dlouhodobá komoditní změna u českého dovozu, kdy celkem tři z pěti hlavních položek dovozu jsou buď z oblasti zařízení pro počítače, nebo z oblasti elektronických výrobků. Zbývajícími hlavními dovozními položkami jsou kaučuk, obuv, oděvy a dřevo.

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Energetika

Vládní plán energetického rozvoje Indonésie na období let 2008 - 2010 předpokládá instalaci dalších 10.000 MW výkonu. Za tímto účelem má být postaveno 35 nových uhelných elektráren. Celkem 10 nových elektráren o kapacitě 6.900 MW má být postaveno na centrálním ostrově Jáva a 25 nových elektráren o celkové kapacitě 3.100 MW má být postaveno v ostatních regionech.

V srpnu 2008 byl rovněž vyhlášen 2. vládní plán energetického rozvoje země na období let 2010 - 2012. Za tímto účelem má být do konce r. 2012 postaveno celkem 83 nových elektráren. Celkem 18 nových elektráren o celkové kapacitě 4.400 MW má být postaveno na centrálním ostrově Jáva a 65 nových elektráren o celkové kapacitě 5.600 MW má být postaveno v ostatních regionech. Na rozdíl od 1. vládního plánu, dle kterého mají všechny nově postavené elektrárny spalovat uhlí, 2. plán předpokládá, že 48 % nových elektráren bude využívat geotermální zdroje, 26 % bude spalovat uhlí, 14 % bude spalovat zemní plyn a 12 % bude využívat vodní energii.

Financování je největším problémem realizace uvedených plánů, za tímto účelem indonéská vláda zvažuje možnost poskytnutí státních záruk pro státní podnik PLN (Pozn.: Místní ČEZ). Poskytnutí vládní záruky vytváří jedinečnou příležitost pro české vývozce investičních celků zapojit se do výstavby plánovaných energetických kapacit v Indonésii.

Druhou možnost přináší nový energetický zákon, kterým byl zrušen monopol státní společnosti PLN na výrobu elektrické energie. Podle nové legislativy mohou elektrickou energii vyrábět rovněž soukromé subjekty, tzv. Independent Power Producers (IPP). Případná spolupráce se zákazníkem v režimu IPP by v první řadě vyřešila problém financování, protože se vesměs jedná o bonitní subjekty s dostatkem finančních zdrojů.

Třetí možností zapojení českých firem v energetice jsou projekty malých vodních elektráren, které spadají do kategorie rozvoje místní infrastruktury šetřící životní prostředí a z tohoto titulu má zadávání zakázek zvláštní, zjednodušený režim, kdy je v případě zapojení investora možno postupovat na základě přímých jednání, tj. bez výběrových řízení. Rozhodující pravomoc pro jednání je v takových případech převážně na straně regionálních vlád, které v Indonésii již mají v pravomoci značnou část přidělených centrálních rozpočtových prostředků.

V oblasti malých vodních elektráren lze jako úspěšnou českou referenci jmenovat v současné době realizovaný obchodní případ (kontrakt podepsaný v r. 2006) na dodávku vodních turbín a kompletní elektromechanické části pro vodní elektrárny Kalumpang (Sumatra) a Hanga-Hanga II (Sulawesi) firmou ČKD Blansko. Tato firma v r. 2009 podepsala další 2 kontrakty na dodávku vodních turbín a kompletní elektromechanické části pro vodní elektrárny Telaga-Waja (Bali) a Koko Putih (Lombok).

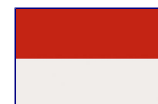
Doprava a infrastruktura

Vzhledem k menší finanční náročnosti jsou dobré šance pro české dodavatele dopravních systémů především v některých vybraných regionech. Pro úspěšný postup na úrovni regionu, na základě aktuální dobré zkušenosti, lze českým firmám doporučit, aby se soustředily na komplexní nabídky řešení dopravní obsluhy, tzn. na dodávky formou "na klíč".

Příležitosti existují pro české dodavatele výrobků a služeb z oblastí pozemních dopravních systémů, 20-ti místných letadel, mobilních letišť, terénních nákladních automobilů a osobních vozů.

Zařízení pro cukrovary

Indonésie byla ještě před několika lety největším producentem cukru na světě, dnes se řadí k největším světovým dovozcům. Důvodem je velmi neefektivní domácí výroba na zastaralém zařízení v cca 52

cukrovarech vlastněných 6 státními pěstitelskými podniky (Pozn.: K tomu jsou v zemi ještě 4 soukromé cukrovary, které jsou v dobrém stavu). Momentální domácí roční produkce je cca 2 mil. tun a roční dovoz cca 1 mil. tun. Podle nedávného prohlášení hodlá indonéská vláda revitalizovat domácí výrobní základnu s cílem dosažení soběstačnosti v r. 2010 a za tímto účelem vybrané vedoucí indonéské banky připravují syndikované finanční zdroje ve výši cca 560 mil. USD.

Environmentální technologie

Jedná se zejména o projekty řízení a obnovy vodních toků, které jsou v Indonésii často v kritickém stavu. Tato spolupráce zahrnuje územní obnovu a rekultivaci země po povodních, stabilizaci svahů, ochranu půdy proti sesuvům, rehabilitaci existujících zavlažovacích projektů, zefektivnění zásobování pitnou vodou apod. Šance na uplatnění mají čeští dodavatelé výrobků a služeb z oblastí řízení vodních zdrojů, zúrodnování půdy, zavlažování a odvodňování, managementu povodí, digitálního mapování, zařízení pro povrchové dolování atd. Další oblast možných exportních příležitostí zahrnují čistíčky odpadních vod, spalovny tuhých odpadů a systémy odpadového hospodářství.

Armatury a čerpadla

Jelikož průmysl těžby a zpracování ropy a plynu patří v zemi tradičně k finančně nejsilnějším, představuje vysoce solventní zákazníky. Těžbou, distribucí a zpracováním ropy se zabývá státní společnost PERTAMINA(Perusahaan Tambang Negara Minyak), která spolupracuje s nadnárodními olejářskými koncerny. V plynárenství dominuje státní společnost PGN(Perusahaan Gas Negara). Protože se již buduje nebo plánuje řada nových projektů zejména v oblasti infrastruktury rozvodu plynu, je tato oblast velmi perspektivní pro české dodavatele průmyslových armatur pro petrochemii, plynárenství a energetiku. Další perspektivní komoditou jsou průmyslová čerpadla pro aplikace v energetice, vodním hospodářství, petrochemii, případně čerpadla pro zemědělské aplikace. V této komoditě lze jako úspěšnou českou referenci jmenovat českou firmu MSA Dolní Benešov, která v současnosti dodává armatury pro projekty v oblasti těžby zemního plynu pro společnost PGN.

Radarové systémy pro letiště

Jedná se buďto o kompletní dodávky systémů řízení letového provozu na klíč nebo o dodávky samotných radarových systémů pro řízení letového provozu na indonéských letištích, které jsou většinou v kritickém stavu. V r. 2009 česká firma ELDIS Pardubice úspěšně realizovala dodávku radarových systémů pro 4 civilní letiště ve městech Makassar, Surabaya, Balikpapan a Banjarmasin. Na základě této reference lze úspěšně pokračovat v dalším rozvoji vzájemných obchodních vztahů v této komoditě.

Potravinářské výrobky

Indonésie dováží značné množství potravinářských výrobků a potravinářských přísad. V zemi je asi 1.500 supermarketů a přibližně 1/6 indonéské populace má odpovídající příjmy a zájem o nakupování dovážených potravinářských výrobků. Přibližně 70 % potravinářského dovozu tvoří potravinářské přísady dále používané pro výrobu potravin při mlékařské, pekařské, cukrářské apod. výrobě a zejména tato oblast je perspektivní pro české dodavatele. Všechny potravinářské výrobky, určené pro domácí spotřebitele, však musí být vybaveny "halal" certifikátem.

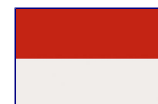
Spolupráce v oblasti cestovního ruchu

Indonésie je velmi populární turistickou destinací, aktuální příjmy z turistického ruchu se pohybují na úrovni 5 mld. USD ročně. Lze očekávat, že zvyšující se životní úroveň umožní střední a vyšší vrstvě obyvatel Indonésie více cestovat do vzdálenějších teritorií, včetně ČR.

Velmi perspektivní oblastí v tomto sektoru jsou bezpečnostní a ochranná zařízení, primárně v kontextu bombových útoků v turisticky atraktivních destinacích. Jedná se o bezpečnostní a ochranná zařízení hotelů, rezortů, komerčních budov, letišť, přístavů atd. Tento sektor je dobrou možností např. pro dodavatele alarm systémů, detektorů, video monitorování, rentgenového snímání a zpravodajských zařízení.

Ostatní výrobky a zařízení

Další oblasti, kde se čeští exportéři na indonéském trhu již uplatňují, resp. kde se mohou uplatnit, představují točivé elektrické stroje, telekomunikační zařízení, zařízení a výrobky pro papírenský průmysl,

papírenské zboží, potravinářská zařízení a technologie, zemědělská technika, specializovaná zdravotnická technika a automobilové komponenty.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Prvním společným česko - indonéským joint - venture je firma PT. Indonesian Water Equipment Technology (PT. IWET), založená českými firmami IWET Brno, GEOTest Brno a SIGMA Group Lutín a indonéskou firmou PT. Lufapak Indonesia. Firma funguje od r. 2008 a zabývá se výstavbou čističek odpadních vod a dodávkami dalších environmentálních technologií. Řada dalších českých firem má v Indonésii místního zástupce (např. ČKD Blansko, TATRA, TESLA Holding, ELDIS Pardubice, Preciosa, atd.).

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Poptávky po českém zboží, službách a výrobní kooperaci mají vzrůstající trend. Stále více českých firem obrací svoji pozornost do, pro ně do té doby neznámého teritoria, a to např. z důvodu momentálně klesajícího odbytu zboží na tradičních trzích. Indonéský trh svoji velikostí představuje pro mnoho českých výrobců obrovský potenciál. Ukazuje se, že při systematické práci na obou stranách jsou velmi dobré šance na uplatnění řady českých výrobků na indonéském trhu. V této věci je reálné prosadit české zařízení oproti obrovské konkurenci nebo zavést na indonéský trh úplně nový neznámý výrobek.

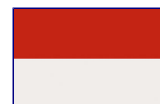
Jako významnou českou referenci v teritoriu lze jmenovat v současné době realizovaný obchodní případ (kontrakt podepsaný v r. 2006) na dodávku vodních turbín a kompletní elektromechanické části pro vodní elektrárny Kalumpang (Sumatra) a Hanga-Hanga II (Sulawesi) firmou ČKD Blansko. Tato firma v r. 2009 podepsala další 2 kontrakty na dodávku vodních turbín a kompletní elektromechanické části pro vodní elektrárny Telaga-Waja (Bali) a Koko Putih (Lombok).

Příkladem skutečnosti, že při systematické práci na obou stranách je reálná šance zavést na indonéský trh úplně nový, do té doby neznámý výrobek, je reference firmy ELDIS Pardubice, která v r. 2009 úspěšně dokončila obchodní případ na dodávku radarových systémů pro východní okruh indonéského řízení letového provozu PT. Angkasa Pura I, konkrétně pro 4 civilní letiště ve městech Makassar (Sulawesi), Surabaya (Jáva), Balikpapan a Banjarmasin (obě Kalimantan). Na uvedených letištích byly až do současnosti v provozu radarové systémy dodané v sedmdesátých letech minulého století francouzskou firmou Thomson (Pozn.: Dnes Thales). Samotná firma ELDIS již na základě této úspěšné reference začala jednání o dodávkách dalších radarových systémů pro západní okruh indonéského řízení letového provozu PT. Angkasa Pura II.

Jako další úspěšné reference lze zmínit dodávky armatur firmou MSA Dolní Benešov pro projekty v oblasti těžby zemního plynu pro státní indonéskou společnost PGN, dodávky železniční dopravní techniky firmou BONATRANS Bohumín pro indonéské železnice nebo dodávky diesel generátorů firmou HANA pro různé indonéské odběratele.

Potenciální čeští exportéři environmentálních technologií, firmy GEOTest Brno, IWET Brno a TESLA Holding mají v teritoriu bohaté reference z dodávek projektů v rámci humanitární pomoci pro odstranění následků zemětřesení a tsunami z prosince 2004.

V neposlední řadě, jako impuls pro další obchodní spolupráci, lze zmínit podepsání exkluzivní Rámcové úvěrové dohody (GLFA – General Loan Facility Agreement) mezi ČSOB a Bankou Mandiri, nejsilnější indonéskou bankou, ke kterému došlo v únoru r. 2006 v Jakarta. Dohoda umožňuje poskytnout exportní úvěry na dodávky českých vývozců do Indonésie až do maximální výše 40 mil. EUR se splatností až 5 let. Jedná se vůbec o první smlouvu tohoto druhu mezi českou bankou a významnou partnerskou bankou, která byla uzavřena v regionu jihovýchodní Asie.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

V r. 2009 Česká republika dokončila v Indonésii dva projekty zahraniční rozvojové spolupráce.

Jednalo se o projekty v gesci Ministerstva dopravy ČR: „Spolupráce v oblasti letecké dopravy – výstavba nového letiště na Jávě“, realizátorem byla společnost Mott MacDonald Praha s.r.o. a „Spolupráce v oblasti městské a regionální dopravy v oblasti střední Jávvy“, realizátorem byla společnost KPM Consult a.s. Každý z uvedených projektů se realizoval s celkovým rozpočtem 2,3 mil. Kč.

V současnosti se v gesci Ministerstva zemědělství ČR realizuje projekt: „Obnova území v okolí jezera Tondano“ s celkovým rozpočtem 7 mil. Kč. Realizátorem projektu je společnost Mott MacDonald Praha s.r.o. Projekt bude ukončen koncem r. 2010.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Vzájemná výměna v oblasti služeb mezi ČR a Indonésií je prozatím na nízké úrovni, drtivá většina českých exportérů vyváží zboží. V r. 20089, na základě údajů v příjmové části běžného účtu platební bilance ČR, vývoz služeb do Indonésie představoval méně než 2 % (14 mil. Kč) z celkového vývozu zboží a služeb do Indonésie (778,6 mil. Kč).

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR v Indonésii jsou totožné s podmínkami zaměstnávání jiných cizinců.

Zaměstnávání cizinců je povoleno v případě pracovních míst, která nemohou být obsazena domácí pracovní silou a za podmínky tréninku poskytovaného indonéské pracovní síle, která v budoucnu zaměstnaného cizince může nahradit. Obvykle nejsou žádné problémy při udělování povolení pro zahraniční manažery a techniky. Zahraniční zaměstnanci jsou klasifikováni do 4 skupin jako profesionálové, manažeři, supervizoři a technici/operátoři. Existuje seznam zakázaných profesí, kde zahraniční zaměstnanci teoreticky nesmí působit, např. v soudnictví a účetnictví. Toto nařízení se ale běžně obchází klasifikací takového zahraničního pracovníka jako „technický poradce“.

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Většina indonéských výrobců a obchodníků smí prodávat své zboží a výrobky komukoliv, za vzájemně odsouhlasené ceny. Vlastní prodej, distribuce a poprodejní služby musí probíhat přes indonéského zástupce, v některých oborech přes výhradního zástupce. Firmy se zahraničním kapitálem, vyrábějící v Indonésii, mohou své výrobky volně prodávat na místním trhu, vyvážet a volně působit v distribuci a ve velkoobchodě. Výrobní firmy si smí svobodně vybírat své výhradní zástupce. Pozice výhradního zástupce/distributora je relativně dosti silná a všeobecně je obchodní komunitou respektována.

Indonéský zákazník je nadstandardně fixován na značku uvedeného výrobku. To platí jak o spotřebním zboží, tak o průmyslových výrobcích a proto od něj lze očekávat větší značkovou věrnost, než je tomu běžné jinde.

Některé komodity a služby se distribuují s "upravovanými/řízenými cenami". Jedná se např. o benzín, elektřinu, plyn, rýži, kuchyňský olej, cement, lékařské služby, leteckou a městskou dopravu, telefonní poplatky, cigarety, atd.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Legislativně je pracovní týden 6-ti denní, v praxi je obvyklá pracovní doba 37 - 40 hod. týdně s flexibilitou k pětidennímu pracovnímu týdnu. Indonésie má jednu z nejnižších úrovní minimální průměrné mzdy v regionu Asie.

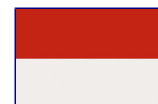
Zaměstnávání cizinců je povoleno v případě pracovních míst, která nemohou být obsazena domácí pracovní silou a za podmínky tréninku poskytovaného indonéské pracovní síle, která v budoucnu zaměstnaného cizince může nahradit. Obvykle nejsou žádné problémy při udělování povolení pro zahraniční manažery a techniky. Zahraniční zaměstnanci jsou klasifikováni do 4 skupin jako profesionálové, manažeři, supervizoři a technici/operátoři. Existuje seznam zakázaných profesí, kde zahraniční zaměstnanci teoreticky nesmí působit, např. v soudnictví a účetnictví. Toto nařízení se ale běžně obchází klasifikací takového zahraničního pracovníka jako "technický poradce".

Zaměstnávání místních sil v zahraničních firmách a kancelářích se řídí stejnými pravidly jako u indonéských firem. Při zaměstnání více než 10 místních pracovníků nebo při souhrnné měsíční výplatě místních sil více než 1 mil. Rp (cca 840 USD) je zaměstnavatel povinen hradit místním pracovníkům tzv. JAMSOSTEK (Jaminan Sosial Tenaga Kerja - Employee Social Security System), který jako minimální pojištění zahrnuje pojištění v pracovní době při úrazu, smrti a minimální penzi. Další pojištění, jako zdravotní a sociální, není povinné. V Indonésii neexistuje veřejná sociální síť.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zahraniční firma si může zřídit reprezentaci se souhlasem ministerstva průmyslu a Ministerstva obchodu ve kterékoliv indonéské provincii. Reprezentace nesmí vstupovat do přímých obchodů, podepisovat kontrakty, inkasovat a podílet se na jiných obchodních aktivitách. Zahraniční firma je zpravidla velmi těsně provázána s indonéským importérem a dohromady fungují jako jednotná společnost. Volba správného partnera je pro zahraniční firmu klíčem k úspěšné obchodní expanzi. Většina indonéských importérů je zaměřena multioborově.

Ke zřízení reprezentace v Indonésii musí zahraniční společnost pověřit indonéskou firmu, indonéského občana nebo cizince. Mezi náležitosti vlastního právního ustavení reprezentace patří: 1) dopis o záměru (Letter of Intent) a pověřovací dopis (Letter of Appointment) adresovaný velvyslanectví nebo

GK Indonésie; 2) referenční dopis velvyslanectví nebo konzulátu; 3) odevzdání těchto dokumentů Ministerstvu průmyslu a Ministerstvu obchodu Indonéské republiky.

Je možno zřizovat regionální reprezentace pro další dvě nebo více zemí ASEAN, kompetentním státním orgánem je v tomto případě BKPM (Národní rada pro koordinaci investic). Mezi další obvyklé způsoby proniknutí na indonéský trh patří franchising, licence, join-venture nebo založení indonéské firmy. Založení pobočky (branch office), vyjma poboček zahraničních bank, není obvykle povolováno.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Při propagaci nových výrobků je vhodné využít místní média, zvláště v oblastech, kde se koncentruje kupní síla Indonésie, tedy na Jávě. Nejúčinnější je televizní reklama, především díky potenciálu zasáhnout cílovou skupinu cca 150 mil. diváků. Vedle státní televizní stanice vysílá řada soukromých a regionálních stanic.

K inzerci je možné využít obchodní komoru KADIN, případně World Trade Center Jakarta, kterého je ZÚ Jakarta členem. Reklama prostřednictvím zásilkových/poštovních služeb bývá relativně účinná v závislosti na kvalitě seznamu adresátů, je ale vhodná jen pro určitých druh zboží.

Firemní prezentace při výstavách je na dosti vysoké úrovni, běžné je používání nejmodernější PC techniky, audio a LCD projekce. Pro prezentaci výrobků na výstavách se jednoznačně doporučuje vystavovat funkční exponáty, případně alespoň makety (standardně nelze indonéského zákazníka zaujmout tzv. panelovou prezentací).

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Neefektivní reforma právního systému přináší ve svém důsledku velkou nejistotu do oblasti vlastnických práv a obchodních smluv. Kvalita a činnost justice je na nízké úrovni. Šance na právní vymáhání jsou nízké, korupce v soudním systému je značná a alespoň prozatím je běžným jevem.

V obchodní sféře dominuje obchodní a občanský zákoník. Občanský zákoník upravuje kupní smlouvu a vztahy s ní související. Spory v zahraničním obchodě lze řešit arbitráží, takovou možnost je však třeba smluvně ošetřit. Indonésie je vázána arbitrážními pravidly UNCITRAL (United Nations Commission on International Trade Law), tzn. že zahraniční firmy využívají možnost arbitráže v Indonésii pod dohledem UNCITRAL. V každém případě je ale v Indonésii vždy nejlepším řešením mimosoudní urovnání sporu. Indonésie je také signatářem Konvence o uznávání a vynucování arbitrážních výroků podepsané v New Yorku v r. 1958. Indonéské soudy nejsou právně vázány k vynucování soudních rozhodnutí české justice, vzhledem k absenci mezistátní smlouvy o uznání a výkonu soudních rozhodnutí.

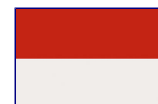
8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Mnoho projektů v nedávné minulosti bylo dojednáno bez vypsání příslušného výběrového řízení. Důvodem je, že všechny tyto projekty byly obvykle vázány na státní finanční podporu dodavatelské země. Veřejné zakázky obvykle zadává vláda, která pověří místní orgán státní správy nebo státní podnik. S postupující decentralizací roste autonomie místních samospráv a množství finančních prostředků, které mají pro účely veřejných zakázek k dispozici. O transparentnosti a korektnosti výběrových řízení, v zemi s neúměrně vysokou mírou korupce, lze s úspěchem pochybovat.

Většina veřejných obchodních soutěží je financována ADB (Asijskou rozvojovou bankou) a IBRD (Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj). Obchodních soutěží se mohou zúčastnit pouze firmy z členských zemí. Jelikož ČR není členem ADB, mohou se české firmy takto vypisovaných tendrů zúčastnit pouze v konsorciu s indonéským partnerem nebo se společností, která pochází z jednoho z 56 členských států.

Kvalitní indonéský obchodní partner je nutností nejen pro možnost reálného zisku konečného kontraktu, ale i současně pro administrativní zpracování náležitostí spojených s účastí ve výběrovém řízení.

Účastníci obchodních soutěží musí obvykle splňovat podmínku několikaleté praxe v oboru a předložení bankovní záruky ve výši 2 % hodnoty kontraktu. U některých projektů je přímo vyžadována společná

účast zahraniční a indonéské firmy. Tendry financované výše uvedenými bankami jsou organizovány v souladu s obecnými pravidly těchto institucí, která jsou volně dostupná.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Indonésie je podle statistiky Světové banky na 96. místě v korupci z celkem 102 monitorovaných zemí. Podle stejného zdroje v důsledku korupce zhruba polovina obchodních "transakcí" probíhá neoficiálně. Ostatní klíčové problémy místního trhu jsou obdobné jako rizika pro zahraniční investice shrnutá v kapitole 9.5.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

V souvislosti s faktem členství Indonésie ve WTO (od 1.1.1995) vláda v průběhu posledních let uvedla v platnost 6 zákonů týkajících se ochrany duševního vlastnictví:

- Zákon č. 12/2001 týkající se Dodatku k Zákonu č. 6/1982 o autorských právech, dále upraveném v Zákoně č. 7/1987.
- Zákon č. 14/2001 o patentech.
- Zákon č. 15/2001 o ochranných známkách.
- Zákon č. 30/2000 o obchodních tajemstvích.
- Zákon č. 31/2000 o průmyslovém designu.
- Zákon č. 32/2000 o designu integrovaných obvodů.

Podrobné informace k problematice duševního vlastnictví:

Directorate General of Intellectual Property Right www.dgip.go.id

(The Ministry of Justice and Human Rights)

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

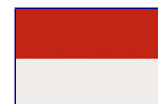
Standardní platební podmínkou mezi indonéskými podnikateli je neodvolatelný dokumentární akreditiv (irrevocable L/C). Vybrané indonéské banky mají aktuálně o něco lepší mezinárodní rating než Indonésie a jsou tudíž pro zahraniční firmu, resp. jeho financující banku, relativně výhodnějším partnerem. Platby za menší obchody probíhají pomocí hladkých plateb.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

V Indonésii je organizováno velké množství veletrhů a výstav, jejichž kvalita se podstatně liší. Nejvyšší úroveň mají akce organizované společností PT. Pamerindo Buana Abadi.

V r. 2010 jsou pro české podniky nejvýznamnější tyto veletrhy:

- **Food, Hotel & Tourism Bali 2010** (11.-13.3.2010, Nusa Dua, Bali), mezinárodní veletrh cestovního ruchu
- **Machine Tool & Manufacturing Surabaya 2010** (2.-5.6.2010, Surabaya), mezinárodní strojírenský veletrh
- **Indonesia Energy & Infrastructure 2010** (29.9.-2.10.2010, Jakarta), mezinárodní veletrh zařízení pro energetiku, dopravu, telekomunikace a další zařízení pro výstavbu infrastruktury
- **Manufacturing Week Indonesia 2010** (1.-4.12.2009, Jakarta), mezinárodní strojírenský veletrh

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Od března 2007 je v platnosti nový zákon o investicích, který je jednou z nejdůležitějších součástí nedávného vládního balíku opatření ke zlepšení investičního prostředí v Indonésii. Nový zákon nabízí zahraničním investorům různá zdokonalení v podobě daňových prázdin a dalších pobídek, včetně uvolnění k pobytu a zaměstnání cizinců nebo podstatného prodloužení doby platnosti územních smluv.

Nový zákon o investicích řeší řadu problémů, které v minulosti odrazovaly zahraniční investory, zejména zavádí princip rovného přístupu pro zahraniční a domácí investory a zkracuje aktivity zahraničních subjektů. Ve snaze zefektivnit investiční schvalovací proces je na základě zákona „Investment Coordinating Board“ (BKPM) povýšen do „one-stop-shop“ agentury, čímž by se měla snížit doba schválení pro udělení investiční licence na 30 dní (z dnešních 97 dní).

Specifické pobídky zahrnuté v novém zákoně se týkají např. prodloužení platnosti územních smluv z 25 let na 75 let a prodloužení platnosti územních smluv, týkajících se pěstelské půdy, až na 95 let. Tyto podmínky jsou po uvedené úpravě již plně srovnatelné se sousedními zeměmi, jako je Singapur a Malajsie.

Další daňové úlevy podle nového zákona zahrnují snížení sazeb zdanitelných příjmů, daně z přidané hodnoty, dovozních cel, majetkových daní, stejně tak jako i velkorysejší odpisy. V novém zákoně jsou také pobídky zaměřené na podporu investic do infrastruktury, do nerozvinutých oblastí a do takových projektů, jejichž součástí jsou transfery technologií, zvýšení zaměstnanosti nebo podpora inovací.

Výše zmíněný zákon o investicích ovšem rovněž specifikuje překážky v oblasti zahraničních investic, tzv. „Investment Negative List“, poprvé přijatý indonéskou vládou v červenci 2007 a revidovaný v prosinci 2007, který značně limituje primární oblasti investičních zájmů evropských společností – telekomunikace, námořní dopravu, stavebnictví a farmaceutický průmysl.

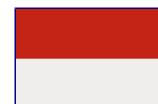
9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Teritoriální struktura přímých zahraničních investic (FDI) od r. 2006:

FDI (USD mil.) – 10 nejdůležitějších investorů:

	2006	2007	2008	2009
Singapur	508,3	3.748,0	1.487,3	4.341,0
Evropská unie	821,2	1.871,6	1.018,7	1.972,6
Japonsko	902,8	618,2	1.365,4	678,9
Jižní Korea	475,7	627,7	301,1	624,6
Seychely	306,9	281,0	63,9	322,2
USA	65,8	144,7	151,3	171,5
Mauritius	385,6	223,9	6.477,9	159,5
Švýcarsko	61,6	77,5	72,2	132,1
Malajsie	407,6	217,3	363,3	129,3
Austrálie	9,0	195,3	36,0	79,7
FDI celkem	5.991,7	10.341,4	14.871,4	10.815,2

Evropská unie jako celek je druhým nejdůležitějším zahraničním investorem v Indonésii, s celkovým objemem FDI ve výši téměř 2 mld. USD. Z jednotlivých ČS EU je zdaleka největším investorem

Nizozemsko s objemem FDI ve výši 1,2 mld. USD, následované Velkou Británií s objemem FDI ve výši 588 mil. USD a Německem s objemem FDI ve výši 104 mil. USD.

Sektorová struktura přímých zahraničních investic v r. 2009 – 5 nejdůležitějších sektorů:

1.	Telekomunikace	4.170 mil. USD
2.	Chemický a farmaceutický průmysl	1.182 mil. USD
3.	Velkoobchod a maloobchod	706 mil. USD
4.	IT průmysl	655 mil. USD
5.	Výroba automobilů	583 mil. USD

Celkový objem přímých zahraničních investic v r. 2009 představoval 10,8 mld. USD a došlo tak výraznému snížení oproti r. 2008, kdy celkový objem FDI dosáhl 14,9 mld. USD. Největší podíl na tomto skokovém poklesu v r. 2009 měl odliv spekulativního kapitálu z Mauritie ve výši 6,3 mld. USD.

9.3. České investice v teritoriu

Česká republika nemá prozatím v Indonésii žádné přímé zahraniční investice.

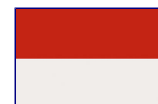
Indonésie nabízí českým investorům několik jedinečných konkurenčních výhod:

- Rozlehlá úrodná země obdařená bohatou a diverzifikovanou zásobou nerostných surovin zahrnující: těžbu ropy a plynu; těžbu uhlí, těžbu železné rudy a barevných kovů, zemědělský a pěstivelský sektor a sektor rybolovu.
- Jako 4. nejlidnatější země světa (cca 240 mil. obyv.) nabízí Indonésie obrovský domácí trh, stejně jako relativně konkurenceschopnou pracovní sílu.
- Strategická lokace země položená na několika zásadních mezinárodních námořních trasách.
- Nastolen stabilní kurs demokratizace země.
- Otevřené tržní hospodářství s volnou směnitelností zahraniční měny.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Hlavní příležitosti pro české investory v Indonésii:

- Infrastruktura
 - výroba a rozvod elektřiny (v letech 2008 - 2012 vybudování 20.000 MW nových kapacit); nové železnice, přístavy, silnice a letiště; projekty vodního hospodářství;
- Průmyslová výroba
 - chemická výroba, potravinářská výroba, dřevařství a výroba nábytku; papírenská výroba; elektronická výroba; automobilová výroba; textilní a oděvní výroba;
- Zemědělství
 - pěstování vybraných zemědělských plodin (sója, kukuřice, kaučuk, palmový olej, kakao, káva, cukrová třtina apod.);

- Služby
 - obchod; hoteliérství a pohostinství; rekreační a zábavní průmysl; technické a inženýrské služby.

9.5. Rizika investování v teritoriu

Přijetí zákona o investicích představuje krok správným směrem, jehož cílem je výrazněji podpořit prozatím nedostatečný příliv zahraničních investic, je však málo pravděpodobné, že nyní dojde k dramatickému přílivu zahraničních investic do země. Jedním z hlavních problémů zůstává, že nový zákon dostatečně nevymezuje veškeré podrobnosti v otázce implementace a především investoři v Indonésii zůstanou i nadále vystaveni systematickým problémům typu extrémní byrokracie, všudypřítomné korupce a slabého právního systému, tedy negativním faktorům, které prozatím podkopávají větší důvěru investorů v indonéskou ekonomiku.

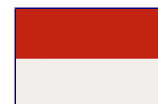
Nový zákon o investicích ovšem rovněž specifikuje překážky v oblasti zahraničních investic, tzv. „Investment Negative List“, poprvé přijatý indonéskou vládou v červenci 2007 a revidovaný v prosinci 2007, který značně limituje primární oblasti investičních zájmů evropských společností – telekomunikace, námořní dopravu, stavebnictví a farmaceutický průmysl. Mimo to, limitující faktory stanoveny v „Investment Negative List“ jsou v přímém rozporu se závazky Indonésie vůči WTO/GATS.

Doposud měla vláda zájem a přednostně schvalovala větší investice. K tomu byly při schvalování investic preferovány aspekty exportní orientace, úrovně transferovaných dovedností a tréninku domácí pracovní síly a projekty směřované mimo centrální ostrov Jáva.

Investiční rating Indonésie byl společností Moody's Investors Service aktuálně zvýšen na hodnotu Ba2, což je 2 stupně pod standardním ratingem investičních rizik. Tato hodnota představuje nejlepší investiční ohodnocení země od finanční krize v letech 1997-98.

Jiná ratingová společnost Standard & Poor's aktuálně zvýšila investiční rating Indonésie na hodnotu BB. Tato společnost rovněž zvýšila dlouhodobý rating indonéské rupie na hodnotu BB+.

Pro srovnání identickou hodnotu investičního ratingu Ba2 / BB má v současnosti Turecko.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Politický výhled

Stabilita demokratického vývoje společnosti, včetně funkčnosti všech centrálních vládních institucí, je nezpochybnitelná. Otázkou však zůstává, jak se po dubnovém kongresu hlavní opoziční strany PDI-P (předsedkyně bývalá prezidentka M. Sukarnoputirová) tato zachová. Uvnitř totiž zaznívají hlasy, aby strana po 6 letech vystoupila z opozice a participovala na dalším demokratickém vývoji země. Toto rozhodnutí poté dá prezidentovi Yudhoyono možnost provést změny ve složení stávající vlády.

Hospodářský výhled

Navzdory nejistému ekonomickému vývoji ve světě si indonéská ekonomika udržuje dynamické tempo růstu. Růst ekonomiky je dlouhodobě tažen domácí spotřebou, vládními výdaji do infrastruktury a je postaven na reálných ekonomických základech – zemědělství, telekomunikačním sektoru, službách a výrazně se rozvíjejícím průmyslu zpracování nerostných surovin. Dalším pozitivním faktorem je velká poptávka místního trhu o velikosti 240 mil. obyvatel.

Z makroekonomického pohledu se indonéské vládě daří stabilizovat veřejné finance, deficit státního rozpočtu se pohybuje pod úrovní 2 % a díky tomu úspěšně klesá zadlužení země v poměru k HDP. Ovšem i přes pozitivní růst HDP se v zemi nevytváří lepší podmínky pro snižování nezaměstnanosti ani míry chudoby. Investiční prostředí je zatíženo nebyvalou mírou korupce a špatně fungujícími daňovými, celními a právními institucemi. Vládě se nadále nedaří úspěšně aplikovat celý balík ekonomických reforem, a to též z důvodu zdlouhavých schvalovacích procedur v parlamentu.

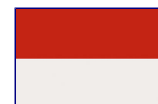
Indonésie dlouhodobě neúspěšně bojuje s chudobou a nezaměstnaností, dosahující téměř 10 %. Za hlavní strukturální nedostatky indonéské ekonomiky a zároveň největší brzdu jejího růstu se všeobecně považuje přílišný protekcionismus, systém subvencování paliv, rigidní pracovní trh (který však nechrání nízkopříjmové zaměstnance) a absence plošného systému sociálního pojištění. Právě restriktivní opatření vůči zahraničnímu kapitálu, mezi něž patří např. omezení vlastnických podílů cizích firem, způsobují, že Indonésie má nejnižší podíl přímých zahraničních investic (FDI) vůči HDP v celé jihovýchodní Asii.

Pro r. 2010 se oficiální vládní zdroje i nezávislí analytici shodují na růstu indonéské ekonomiky o více než 5 %. Indonéské ministerstvo financí, Mezinárodní měnový fond a renomovaná agentura Standard & Poor shodně předpokládají růst HDP o 5,5 %. Růst HDP bude primárně tažen jak spotřebou domácností tak vládní spotřebou. Spotřeba domácností bude tažena nízkou inflací, která se očekává v r. 2010 pod úrovní 5 %. Vládní spotřeba bude tažena dlouhodobými projekty do infrastruktury, nastartovanými v r. 2009.

Z jednotlivých sektorů ekonomiky mají největší růstový potenciál telekomunikace, energetika, průmyslová výroba a zpracování nerostných surovin. Telekomunikace, v zemi s více než 240 mil. obyvatel a rozkládající se na více než 17 tis. ostrovech, jsou klíčovým odvětvím. Pro další rozvoj sektoru energetiky bude primární otázkou dokončení vládního plánu na výstavbu 10.000 MW nové kapacity, který má z důvodu nevyjasněného financování výrazný skluz, když v současnosti začaly práce na necelé polovině projektů.

Průmyslová výroba se v r. 2009 stala poprvé nejdůležitějším sektorem místní ekonomiky. Tento trend bude i nadále pokračovat, podporován úspěšným omezováním importu a tím potlačováním zahraniční konkurence a paralelně rostoucí poptávkou místního obyvatelstva. Odhaduje se, že v r. 2010 podíl průmyslové výroby na tvorbě HDP dosáhne 30 %.

Indonésie je bohatá na nejrůznější nerostné suroviny, tudíž sektor jejich zpracování má obrovský potenciál. Limitujícím faktorem jsou zastaralé technologie těžby, které neumožňují plně využít potenciál jednotlivých nalezišť. Výzvou pro indonéskou vládu v následujících letech bude další zapojení zahraničních investorů v sektorech těžby i zpracování.

Zahraniční obchod bude stagnovat na úrovni r. 2009. Nepředpokládá se již další pokles, spíše budeme svědky nárůstu, ovšem pouze v řádu jednotek procent. Dále se bude snižovat podíl exportu na tvorbě HDP, zhruba na úroveň 15 %. Indonéská vláda se bude i nadále snažit omezovat import různými netarifními opatřeními.

Pozitivně bude ve prospěch nárůstu ekonomiky pracovat i demografický faktor, když se v posledních letech zastavila populační exploze a tak zatímco přírůstek obyvatelstva klesá, paralelně roste pracovní síla s tím, že dospívá a zapojuje se do pracovního procesu současná mládež.

V neposlední řadě budou mít pozitivní vliv na další ekonomický rozvoj Indonésie integrační aktivity uvnitř uskupení ASEAN a jeho zapojení do mezinárodní dělby práce. Jihovýchodní Asie bude v období let 2010-15 jedním z nejrychleji se rozvíjejících světových regionů. Motorem ekonomického růstu bude nenasyčenost vnitřních trhů, rostoucí životní úroveň obyvatelstva a rozvíjející se outsourcing vyspělých zemí, které začnou v tomto regionu čím dál více nakupovat nejenom levné zboží, ale i služby.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

ASEAN

Země ASEAN pokračují v politické integraci a vytváření stabilnějších struktur v rámci tohoto mezinárodního uskupení. ASEAN se nyní soustředí na vnitřní konsolidaci, ve střednědobém horizontu se do budoucna jedná o možném přistoupení Východního Timoru.

Hlubší politická integrace s sebou nese větší koordinaci i v oblasti vnějších obchodních vztahů. Jihovýchodní Asie i asijský kontinent obecně v současné době zažívá i přes ekonomickou krizi nový impuls v odbourávání obchodních bariér a sjednávání bilaterálních i blokových dohod o volném obchodu.

FTA EU – ASEAN

V kontextu započatí bilaterálních jednání o podpisu FTA se Singapurem v březnu 2010 bude hlavním problémem jednání s dalšími zeměmi včetně Indonésie rozdílnost jejich zájmů, související s rozdílnou úrovní ekonomického rozvoje. Lze předpokládat, že EU ve snaze posunout jednání dále, bude více tlačit na uzavření bilaterálních FTA se zeměmi, kde předpokládá velký potenciál pro tržní přístup – Singapur, Vietnam, Thajsko.

Bilaterální FTA by měly posílit růst obchodní bilance EU v době současné světové hospodářské krize, t.j. usnadnit přístup na trh jednotlivých zemí ASEAN exportérům z EU a na druhé straně spotřebitelům v EU nabídnout zboží a služby ze zemí ASEAN. Není však možné očekávat od podpisu FTA okamžité efekty, neboť i kdyby vyjednávání byla uzavřena během 1-2 roků, bude třeba očekávat další dobu pro implementaci dohody. Bilaterální smlouva se Singapurem by měla působit v budoucnu jako most pro další státy ASEAN. Stávající pozici Indonésie k případnému vyjednávání o bilaterální FTA s EU můžeme označit jako „wait and see“.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

Ukazuje se, že při systematické práci na obou stranách jsou velmi dobré šance na uplatnění řady českých výrobků na indonéském trhu. V této věci je reálné prosadit české zařízení oproti obrovské konkurenci nebo zavést na indonéský trh úplně nový neznámý výrobek. Na základě jednání s indonéskými podnikatelskými subjekty i na základě poptávek zasílaných ZÚ Jakarta lze vyspecifikovat následující komodity, jako nejperspektivnější pro český vývoz:

- energetika – tepelné elektrárny na uhlí a malé vodní elektrárny,

-
- kotle na spalování biomasy,
 - zařízení pro cukrovary,
 - elektrické transformátory,
 - specializovaná měřicí a kontrolní technika,
 - radarové systémy pro civilní letiště,
 - čističky odpadních vod,
 - systémy odpadového hospodářství,
 - malé pivovary,
 - zájem je o dovoz osobních automobilů Škoda.